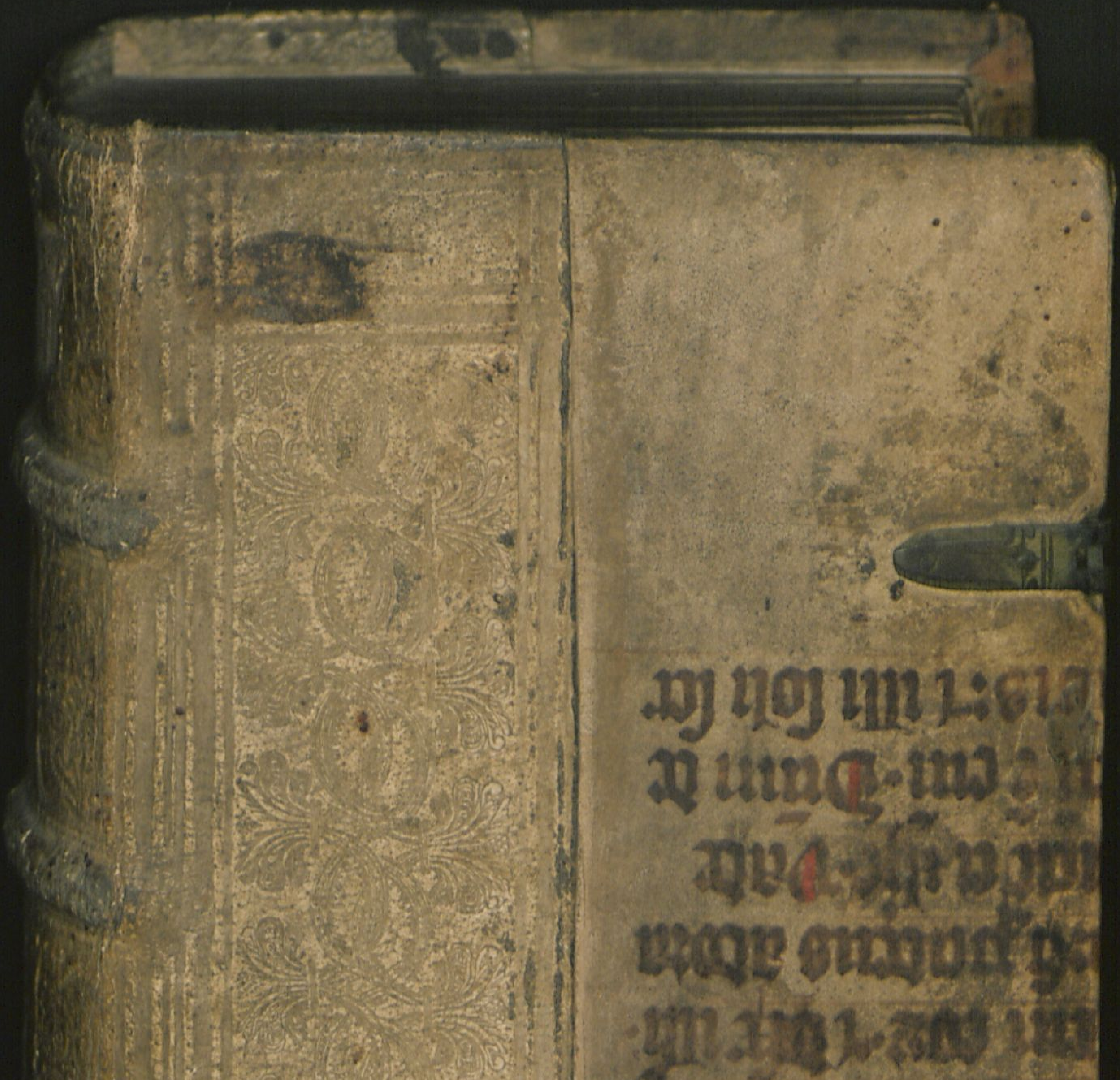

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0001-7

ẟ Fa

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Ei, 56

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0002-2

THEOGNIDIS MEGARENSIS SENTENTIAE

CVM VERSIONE LATINA, ITA VT verbum verbo conferri poſsit, addita earundem explicatione,

A

Philip. Melanth.

in Schola Vuitebergenſi.

Cg 3782

LIPSIÆ

IOHANNES RHAMBA EXCVDEBAT ANNO

M. D. LXIIII.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0003-8

THEOGNIDIS MEGARENSIS SENTENTIAE ELEGIACAE.

O Rex Latonæ fili, Iouis proles, nunquam tui
Obliuiſcar exordiens, neque finiens:
Sed ſemper primumq́;. & ultimum, inq́; medijs
Canam, tu autem me audi, & bona da.
Phœbe rex, quando equidem te dea peperit ueneranda
Palmam teneram manibus amplexata, (Latona,
Immortalium pulcerrimum, in rotunda palude:
Tota quidem impleta eſt Delus ingens
Odore diuino, riſit uerò terra prodigioſa,
Gauiſusq́; eſt profundus pontus maris albicantis.
(O) Diana fericida, filia Iouis, quam Agamemnon
Placauit, quando in Troiam nauigabat nauibus uelo-
Precantem me audi, mala autem fata expelle: (cibus,
Tibi quidẽ hoc, Dea, paruum, mihi uerò magnũ (eſt).
Muſæ & Gratiæ, filiæ Iouis, quæ quondam Cadmi
Ad nuptias profectæ, pulcrum ceciniſtis carmen:
Nam quod eſt pulcrum, eſt amicũq, non eſt pulcrum, non
Hoc carmen immortalia uênit per ora (amicum eſt.
Cyrne, docenti quidem mihi ſignum imponatur
His carminibus, latebit enim nunquam ſi ſurripiatur:
Neq; quiſquam mutabit peius, bonum quod adſit,
Sic uerò quiſque dicet, Theognidis ſunt carmina

Mega-

ΘΕΟΓΝΙ- ΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑ- ΡΕΩΣ ΓΝΩΜΑΙ ΕΛΕΓΕΙΑΚΑΙ.

Ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱὲ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
Λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ᾽ ἀποπαυόμενος:
Ἀλλ᾽ αἰεὶ πρῶτόν τε, καὶ ὕστατον, ἔν τε μέσοισιν
Ἀείσω, σὺ δέ μοι κλῦθι, καὶ ἐσθλὰ δίδου.
Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μέν σε θεὰ τέκε πότνια Λητὼ
* φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη, * φοίνι-
Ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδεῖ λίμνῃ, κος, ῥα-
Πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίη δινῆς
Ὀδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη, χερσίν.
Γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος, ἁλὸς πολιῆς.
Ἄρτεμι θηροφόνη, θύγατερ Διὸς, ἣν Ἀγαμέμνων
Εἵσαθ᾽, ὅτ᾽ ἐς Τροίην ἔπλεε νηυσὶ θοαῖς,
Εὐχομένῳ μοι κλῦθι, κακὰς δ᾽ ἀπὸ κῆρας ἄλαλκε,
Σοὶ μὲν τοῦτο θεὰ σμικρὸν, ἐμοὶ δὲ μέγα.
Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διὸς, αἵ ποτε Κάδμου
Ἐς γάμον ἐλθοῦσαι, καλὸν ἀείσατ᾽ ἔπος:
Ὅττι καλὸν φίλον ἐστὶ, τὸ δ᾽ οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστί,
Τοῦτ᾽ ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων.
Κύρνε, σοφιζομένῳ μὲν ἐμοὶ σφρηγὶς ἐπικείσθω
Τοῖς δ᾽ ἔπεσι, † λήσει δ᾽ οὔποτε κλεπτόμενα: † λήσει
Οὐδέ τις ἀλλάξει κάκιον * τοὐσθλοῦ παρεόντος, * τοῦ ἐσθλοῦ
Ὧδε δὲ πᾶς τις ἐρεῖ, Θεόγνιδός ἐστιν ἔπη

Megarenſis, omnes quidem inter homines celebris:
Ciuibus uerò nondum omnibus placere poſſum.
Nil mirum, (ô) Polypæda: neque enim Iupiter
Neque pluens omnibus placet, neque abſtinens.
Tibi uerò ego beneuolus præcepta dabo, qualia ipſe,
Cyrne, à bonis (uiris), puer adhuc exiſtens, didici.
Sapito: neque turpibus ex factis, neque iniuſtis
Honores, neq; potentiam trahe, neq; diuitias.
Hæc quidem ſic ſcito. (cum) malis uerò ne uerſare
Viris, ſed ſemper (cum) bonis conuerſare:
Et cum eis bibe & comede, & cum eis
Sede: & place illis, quorum magna poteſtas (eſt).
A bonis enim (uiris) bona diſces: ſi uerò malis
Commiſcearis, perdes & quam habebas mentem.
Hæc cum didiceris, cum bonis conuerſare, & aliquando
Bene conſulere amicis me. (dices,
Cyrne, uterum fert ciuitas hæc, timeo aũt, ne pariat uirũ
Correctorem malæ inſolentiæ ueſtræ.
Ciues enim, adhuc illi (ſunt) modeſti. præfecti uerò
Verſi ſunt multam in nequitiam cadere.
Nullam unquam Cyrne boni ciuitatem perdiderunt uiri,
Sed quando contumelioſis eſſe malis placuerit,
Populumq; corruperint, iudiciaq; iniuſtis dederint,
Propriorum lucrorum cauſſa, & potentiæ:
Spero non diu illam ciuitatem quietam fore,
Etſi nunc manet multa in quiete:

Cum

Τοῦ Μεγαρέως, πάντας δὲ κατ' ἀνθρώπους ὀνομαστός.
Ἀστοῖσιν δ' οὔπω πᾶσιν ἁδεῖν δύναμαι.
Οὐδὲν θαυμαστὸν πολυπαΐδη, οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
Οὔθ' ὕων πάντως ἁνδάνει, οὐδ' ἀνέχων.
Σοὶ δ' ἐγὼ εὖ φρονέων ὑποθήσομαι, οἷά περ αὐτὸς,
Κύρν' ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν, παῖς ἔτ' ἐὼν, ἔμαθον.
Πέπνυσο, μηδ' αἰσχροῖσιν ἐπ' ἔργμασι, μηδ' ἀδί=
Τιμὰς, μηδ' ἀρετὰς ἕλκεο, μηδ' ἄφενος. (κοισι
Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι. κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
Ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχεο.
Καὶ μετὰ τοῖσιν πῖνε, καὶ ἔσθιε, καὶ μετὰ τοῖσιν
Ἷζε, καὶ ἅνδανε τοῖς, ὧν μεγάλη δύναμις.
Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ μαθήσεαι, ἢν δὲ κακοῖσι
Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.
Ταῦτα μαθὼν ἀγαθοῖσιν ὁμίλεε, καί ποτε φήσεις
Εὖ συμβουλεύειν τοῖσι φίλοισιν ἐμέ.
Κύρνε, κύει πόλις ἥδε, δέδοικα δὲ, μὴ τέκῃ ἄνδρα
Εὐθυντῆρα κακῆς ὕβριος ὑμετέρης.
Ἀστοὶ μὲν γὰρ ἔθ' οἵδε σαόφρονες, ἡγεμόνες δὲ
Τετράφαται πολλὴν ἐς κακότητα πεσεῖν.
Οὐδεμίαν πω Κύρν' ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες,
Ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι κακοῖσιν ἁδῇ.
Δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδῶσιν
Οἰκείων κερδῶν εἵνεκα, καὶ κράτεος.
Ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἀτρεμέεσθαι.
Μηδ' εἰ νῦν κεῖται πολλῇ ἐν ἡσυχίῃ.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0007-1

Cum malis amica uiris hæc fuerint,
Lucra publico cum malo uenientia.
Ex his enim ſeditio eſt, & inteſtinæ cædes uirorum,
Rex uerò ciuitati nunquam illi placeat.
Cyrne ciuitas quidem adhuc, hæc ciuitas (eſt) populi autẽ
Qui prius neq; iura nouerant, neq; leges: (alij,
Sed circum latera pellem caprarum atterebant:
Foris aũt, tanq̃ cerui, hanc depaſcebantur ciuitatem:
Et nunc ſunt boni (ô) Polypæda at (qui) prius boni (erãt,)
Nunc mali (ſunt.) quiſnam hæc ferret reſpiciens?
Se inuicem autem decipiunt, alij alios ridentes,
Neq; malorum rationes cognoſcentes, neq; bonorum.
Neminem horum amicum fac (ô) Polypæda ciuium
Ex animo, utilitatis cauſſa alicuius.
Sed uidearis quidem omnibus lingua amicus eſſe,
Rem uerò communices nemini ullam
Seriam. cognoſces enim improborum mentes uirorum,
Quod ipſis in factis fides eſt nulla:
Sed dolos, deceptionesq;, uerſutiasq; dilexerunt
Sic, ut uiri non amplius incolumes.
Nunquam Cyrne improbo fidens conſulta cum uiro,
Quando ſeriam rem uolueris facere:
Sed ad probum profectus, conſulta multum laborans,
Et longum pedibus Cyrne iter peragens.
Rem uerò ne amicis omnino communica cum omnibus:
Pauci ſanè è multis fidelem habent mentem.

Paucis

Εὖτ' ἂν τοῖσι κακοῖσι φίλ' ἀνδράσι ταῦτα γένηται,
    Κέρδεα δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐρχόμενα.
Ἐκ τῶν γὰρ στάσιες ἐστὶ, καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν,
    Μόναρχος δὲ πόλει μή ποτε τῇδε ἅδοι.
Κύρνε πόλις μὲν ἔθ' ἥδε πόλις, λαοὶ δὲ δὴ ἄλλοι,
    Οἳ πρόσθ' οὔτε δίκας ᾔδεσαν, οὔτε νόμους.
Ἀλλ' ἀμφὶ πλευρῇσι δορὰς, αἰγῶν κατέτριβον,
    Ἔξω δ' ὥστ' ἔλαφοι, τῆσδ' ἐνέμοντο πόλιν.
Καὶ νῦν εἰσ' ἀγαθοὶ Πολυπαΐδη, οἱ δὲ πρὶν ἐσθλοὶ,
    Νῦν δειλοί. τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ἐσορῶν;
Ἀλλήλους δ' ἀπατῶσιν, ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶντες,
    Οὔτε κακῶν γνώμας εἰδότες, οὔτ' ἀγαθῶν.
Μηδένα τῶν δὲ φίλον ποιεῦ Πολυπαΐδη ἀστῶν
    Ἐκ θυμοῦ, χρείης εἵνεκα μηδεμιῆς.
Ἀλλὰ δόκει μὲν πᾶσιν ἀπὸ γλώσσης φίλος εἶναι,
    Χρῆμα δὲ συμμίξῃς μηδενὶ μηδ' ὁτιοῦν
Σπουδαῖον. γνώσῃ γὰρ ὀϊζυρῶν φρένας ἀνδρῶν,
    Ὡς σφιν ἐπ' ἔργοισιν πίστις ἔτ' οὐδεμία,
Ἀλλὰ δόλους, ἀπάτας τε, πολυπλοκίας τ' ἐφίλησαν
    Οὕτως, ὡς ἄνδρες μηκέτι σωζόμενοι.
Μή ποτε Κύρνε κακῷ πίσυνος βούλευε σὺν ἀνδρί,
    Εὖτ' ἂν σπουδαῖον πρῆγμ' ἐθέλῃς τελέσαι:
Ἀλλὰ μετ' ἐσθλὸν ἰὼν, βουλεύεο πολλὰ μογήσας,
    Καὶ μακρὴν ποσὶν Κύρν' ὁδὸν ἐκτελέσας.
Πρῆξιν μηδὲ φίλοισιν ὅλως ἀνακοίνεο πᾶσι:
    Παῦροι τοι πολλῶν πιστὸν ἔχουσι νόον.

Paucis fidens magnas uiris res aggredere:
Ne fortè inſanabilem Cyrne accipias dolorem.
Fidelis uir auroq́; & argento rependi
Dignus (eſt) in moleſta Cyrne ſeditione.
Paucos inuenies (ô) Polypæda uiros amicos
Fideles, in difficilibus rebus perſiſtentes:
Qui auſint, concordem animum habentes,
Aequè bonorum malorumq́; participes eſſe.
Hos uerò non inuenies quærens, neq; inter omnes
Homines, quos nauis non una omnes agit,
Quibus in lingua & oculis ineſt
Pudor: neq; ad turpem rem quæſtus agit.
Ne me uerbis quidem cole: mentem aũt habe, & præcor-
Si me amas, & tibi fidelis ineſt mens. (dia alibi,
Aut me ama, puram afferens mentem: aut me refugiens,
Odio proſequere, manifeſtè contentionem ſuſcipiens.
Qui uerò unica lingua dupliciter habet mẽtẽ, hic amicus
Grauis Cyrne, inimicus melior, quã amicus exiſtẽs.
Si quis laudabit te tanto tempore, quando uiderit (te),
Separatus uerò (à te) aliò linguam mittit malam:
Talis profectò ſodalis uir, amicus (eſt) non ualde bonus,
Qui dixerit lingua optima, cogitat autem alia.
Sed ſit talis mihi amicus, qui amicum me
Cognoſcens iracundiam, & grauem (me) exiſtentem,
Pro fratre. Tu autem mihi hæc in animo (ferat
Conſidera, & aliquando mei memineris in poſterum.

Nullus

Παύροισιν πίσυνος μεγάλ' ἀνδράσιν ἔργ' ἐπιχείρει·
Μήποτ' ἀνήκεστον κύρνε λάβῃς ἀνίην.
Πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι
Ἄξιος ἐν χαλεπῇ κύρνε διχοστασίῃ.
Παύρους εὑρήσεις Πολυπαΐδη ἄνδρας ἑταίρους
Πιστοὺς, ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους·
Οἵτινες ἂν τολμῷεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
Ἶσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
Τοὺς δ' οὐχ εὑρήσεις διζήμενος, οὐδ' ἐπὶ πάντας
Ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
Οἷσιν ἐπὶ γλώσσῃ τε, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεσιν
Αἰδὼς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἔπι κέρδος ἄγει.
Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε, καὶ φρένας ἄλλῃ,
Εἴ με φιλεῖς, καί σοι πιστὸς ἔνεστι νόος.
Ἤ με φίλει, καθαρὸν θέμενος νόον, ἤ μ' ἀποειπὼν,
Ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.
Ὃς δὲ μιῇ γλώσσῃ δίχ' ἔχει νόον, οὗτος ἑταῖρος
Δεινὸς Κύρν', ἐχθρὸς βέλτερος, ἢ φίλος ὤν.
Ἤν τις ἐπαινέσει σε τόσον χρόνον, ὅσον ὁρῴη,
Νοσφισθεὶς δ' ἄλλῃ γλῶσσαν ἵησι κακήν·
Τοιοῦτός τοι ἑταῖρος ἀνὴρ φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός,
Ὅς κ' εἴπῃ γλώσσῃ λῷστα, φρονεῖ δ' ἕτερα.
Ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, ὃς τὸν ἑταῖρον
Γιγνώσκων, ὀργὴν, καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
Ἀντὶ κασιγνήτου. Σὺ δέ μοι φίλε ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
Φράζεο, καὶ ποτέ μου μνήσεαι ἐξοπίσω.

Nullus hominum perſuadeat, improbum uirum amare
Cyrne, quæ enim eſt utilitas, ille uir amicus ſi ſit?
Neq; te ex graui labore liberauerit & detrimento:
Neq; bonũ habẽs, illius (te) participẽ facere uoluerit.
Improbis uerò benefacienti uaniſsima gratia eſt:
Perinde (eſt) ac ſeminare pontum maris albi.
Neq; enim pontũ ſeminans, profundã ſegetem metas: (eis
Neq; malis benefaciens, beneficiũ uiciſsim accipias ab
Inexplebilẽ enim habent improbi mentẽ, ſi uerò (in) uno
Superiorum omniũ effuſa perijt amicitia. (aberraris,
At probi plurimùm fruuntur beneficio accepto:
Memoriam aũt habẽt beneficiorum, & gratiam po-
Nunquam malum uirum, amicum fac ſodalem: ſtea,
Sed ſemper fuge, tanquam malum portum.
Multi ſanè potus & cibi ſunt amici:
In ſeria autem re pauciores (ſunt amici.)
Fucato uerò uiro cognitu difficilius nihil (eſt)
Cyrne, neq; cautionis eſt maioris.
Auri adulterini & argenti intolerabile detrimentum
Cyrne, & inuenire facile (eſt) uiro ſapienti.
Si autem amici mens uiri in pectoribus latuerit,
Tenuis exiſtens, doloſum uerò in præcordijs cor ha-
Hoc deus fucatiſsimum fecit hominibus, (beat:
Et cognitu omnium hoc difficilimum,
Non enim poteris cognoſcere uiri mentem, neq; feminæ,
Priuſquam tentaueris ceu iumentum.

Neq;

Μηδείς σ' ἀνθρώπων πείσῃ, κακὸν ἄνδρα φιλῆσαι
Κύρνε, τί δ' ἐστ' ὄφελος κεῖνος, ἀνὴρ φίλος ὤν;
Οὔτ' ἂν σ' ἐκ χαλεποῖο πόνου ῥύσαιτο, καὶ ἄτης:
Οὔτε κεν ἐσθλὸν ἔχων, τοῦ μεταδοῦν ἐθέλει.
Δειλοὺς δ' εὖ ἕρδοντι ματαιοτάτη χάρις ἐστί:
Ἶσον καὶ σπείρειν πόντον ἁλὸς πολιῆς.
Οὔτε γὰρ ἂν πόντον σπείρων, βαθὺ λήϊον ἀμῷς:
Οὔτε κακοὺς εὖ δρῶν, εὖ πάλιν ἀντιλάβοις.
Ἄπληστον γὰρ ἔχουσι κακοὶ νόον, ἢν δ' ἐν ἁμάρτης,
Τῶν πρόσθεν πάντων ἐκκέχυται φιλότης.
Οἱ δ' ἀγαθοὶ τὸ μέγιστον παυρίσκουσι παθόντες:
Μνῆμα δ' ἔχουσ' ἀγαθῶν, καὶ χάριν ἐξοπίσω.
Μήποτε τὸν κακὸν ἄνδρα φίλον ποιεῖσθαι ἑταῖρον:
Ἀλλ' αἰεὶ φεύγειν, ὥστε κακὸν λιμένα.
Πολλοί τοι πόσιος καὶ βρώσιος εἰσὶν ἑταῖροι:
Ἐν δὲ σπουδαίῳ πράγματι παυρότεροι.
Κιβδήλου δ' ἀνδρὸς γνῶναι χαλεπώτερον οὐδὲν
Κύρν', οὐδ' εὐλαβίης ἐστὶ περὶ πλέονος.
Χρυσοῦ κιβδήλοιο καὶ ἀργύρου ἄχετος ἄτη
Κύρνε, καὶ ἐξευρεῖν ῥᾴδιον ἀνδρὶ σοφῷ.
Εἰ δὲ φίλου νόος ἀνδρὸς ἐνὶ στήθεσι λέληθε,
Ψυδνὸς ἐών, δόλιον δ' ἐν φρεσὶν ἦτορ ἔχει:
Τοῦτο θεὸς κιβδηλότατον ποίησε βροτοῖσι,
Καὶ γνῶναι πάντων τοῦτ' ἀνϊηρότατον:
Οὐ γὰρ ἂν εἰδείης ἀνδρὸς νόον, οὔτε γυναικὸς,
Πρὶν πειραθείης ὥσπερ ὑποζυγίου.

Οὐδέ=

Neq; poteris coniectare, tanquam aliquando tempeſtiuè
Sæpe enim animum fallunt ſpecies. (profectus,
Neq; potentia opta (ô) Polypæda (te) eximium eſſe,
Neq; facultatibus: duntaxat autem uiro aſsit fortuna.
Nihil in humanis patre & matre melius
Eſt, quibus ſanctum Cyrne curæ eſt ius.
Nemo Cyrne damni & lucri cauſſa ipſe eſt:
Sed dij horum datores amborum.
Neq; quiſpiam hominum facit, in præcordijs intuitus,
In finem an bonum fiat, an malum.
Sæpe enim putans (ſe) facturum malum, bonum fecit:
Et putans (ſe) facturum bonum, fecit malum.
Neq; cuiquam hominum adueniunt, quæcunq; uoluerit:
Impediunt enim grauis fines impoſsibilitatis.
(Nos) homines autem uana existimamus, ſcientes nihil:
Dij uerò ſecundum ſuam omnia perficiunt mentem.
Nemo unquam, hoſpitem (ô) Polypæda qui feſellerit,
Atq; ſupplicem mortalium, immortales latuit.
Fac malis autem iuſtè paucis cum facultatibus uiuere,
Quàm diues eſſe, iniuſtè opes adeptus:
In iuſticia autem comprehenſim omnis uirtus ineſt:
Omniſq; uir bonus (eſt) Cyrne, iuſtus qui eſt.
Diuitias quidem dæmon etiam improbiſsimo uiro dat.
Sed uirtus paucos uiros Cyrne comitatur.
Iniuriam Cyrne Deus primum malum dedit uiro,
Cuius futurus eſt locum nullum ponere:

Parit

Οὐδ᾽ ἐκεν εἰκάσσαις, ὥσπερ ποτ᾽ ἐς ὥριον ἐλθών.
  Πολλάκι γὰρ γνώμην ἐξαπατῶσ᾽ ἰδέαι.
Μήτ᾽ ἀρετὴν εὔχου πολυπαίδη ἔξοχος εἶναι:
  Μήτ᾽ ἄφενος, μοῦνον δ᾽ ἀνδρὶ γένοιτο τύχη.
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι πατρὸς καὶ μητρὸς ἄμεινον
  Ἔπλετο, τοῖς ὁσίη Κύρνε μέμηλε δίκη.
Οὐδεὶς Κύρν᾽ ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτός:
  Ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων.
Οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν φρεσὶν εἰδὼς,
  Ἐς τέλος εἴτ᾽ ἀγαθὸν γίγνεται, εἴτε κακόν.
Πολλάκι γὰρ δοκέων θήσειν κακὸν, ἐσθλὸν ἔθηκε:
  Καί τε δοκῶν θήσειν ἐσθλὸν, ἔθηκε κακόν.
Οὐδέ τῳ ἀνθρώπων παραγίνεται, ὅσσ᾽ ἐθέλῃσι:
  Ἴσχει γὰρ χαλεπῆς πείρατ᾽ ἀμηχανίης.
Ἄνθρωποι δὲ μάταια νομίζομεν, εἰδότες οὐδέν:
  Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον.
Οὐδείς, πω ξεῖνον πολυπαίδη ἐξαπατήσας,
  Οὐδ᾽ ἱκέτην θνητῶν, ἀθανάτους ἔλαθε.
Βούλεο δ᾽ εὐσεβέως ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν,
  Ἢ πλουτεῖν, ἀδίκως χρήματα πασάμενος:
Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ᾽ ἀρετή ᾽στι.
  Πᾶς δέ τ᾽ ἀνὴρ ἀγαθὸς Κύρνε, δίκαιος ἐών.
Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν:
  Ἡ δ᾽ ἀρετὴ ὀλίγοις ἀνδράσι Κύρν᾽ ἕπεται.
Ὕβριν Κύρνε θεὸς πρῶτον κακὸν ὤπασεν ἀνδρὶ,
  Οὗ μέλλει χώρην μηδεμίαν θέμεναι:

Parit profecto ſatietas iniuriã, quando improbũ opes ſe-
Hominem, & cui non mens ſana ſit. (cutæ ſint
Nunquam mihi paupertatem pernicioſam, uiro iratus,
Neq; egeſtatem Cyrne malam obijce.
Iupiter enim ſanè libram inclinat aliàs alij, (re.
Interdum quidem diteſcere, interdum uerò nihil habe-
Nunq̃ Cyrne uendita uerbum magnum: nouit enim nemo
Hominum, quid nox & dies uiro perficiat.
Multi quidẽ utuntur malis conſilijs, numine aũt dextro:
Quibus quod malum uidebatur, cedit in bonum.
Sunt uerò (alij) qui & conſilio bono, & numine ſiniſtro
Res gerunt, finis autem rebus non ſuccedit.
Nemo hominum, neq; diues, neq; pauper,
Neq; malus ſine numine, neq; bonus (eſt),
Aliud alij malum eſt, reuera autem beatus nemo (eſt)
Hominum, quotquot ſol intuetur.
Quem autem dij amant, & inuidus laudat,
Viri uerò ſtudium eſt nullum.
Deos ora, quibus eſt magna poteſtas, nihil ſine dijs,
Eſt hominibus, neq; bona, neq; mala (magis,
Virum bonum paupertas, quàm aliæ res omnes, domat
Et (quàm) ſenectus cana, Cyrne, & (quàm) febris:
Quam quidẽ (paupertatẽ) oportet fugere, & in immen-
Proijcere, & petras, Cyrne, cõtra altas. (ſum mare
Omnis enim uir paupertate domitus, neq; quicq̃ dicere,
Neq; facere poteſt: lingua uerò illi ligata eſt.

Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος ἕπηται
 Ἀνθρώπῳ, καὶ ὅτῳ μὴ νόος ἄρτιος ᾖ.
Μή ποτέ μοι πενίην θυμοφθόρον, ἀνδρὶ χαλεφθείς,
 Μηδ' ἀχρημοσύνην κύρνε κακὴν πρόφερε,
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιῤῥέπει ἄλλοτε ἄλλως,
 Ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε δ' οὐδὲν ἔχειν.
Μή ποτε κῦρν' ἀγορᾶσθαι ἔπος μέγα, οἶδε γὰρ οὐδεὶς
 Ἀνθρώπων, ὅ, τι νὺξ χ' ἡμέρα ἀνδρὶ τελεῖ.
Πολλοί τοι χρῶνται δειλαῖς φρεσὶ, δαίμονι δ' ἐσθλῷ:
 Οἷς τὸ κακὸν δοκέον γίγνεται, εἰς ἀγαθόν,
Εἰσὶν δ', οἳ βουλῇ τ' ἀγαθῇ, καὶ δαίμονι φαύλῳ
 Μοχθίζουσι, τέλος δ' ἔργμασιν οὐχ ἕπεται.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὔτ' ὄλβιος, οὔτε πενιχρὸς,
 Οὔτε κακὸς νοσφὶν δαίμονος, οὔτε ἀγαθός,
Ἀλλ' ἄλλῳ κακόν ἐστι, τὸ δ' ἀτρεκὲς, ὄλβιος οὐδεὶς
 Ἀνθρώπων, ὁπόσους ἠέλιος καθορᾷ.
Ὃν δὲ θεοὶ τιμῶσιν, ὁ καὶ μωμεύμενος αἰνεῖ,
 Ἀνδρὸς δὲ σπουδὴ γίγνεται οὐδεμία.
Θεοῖς εὔχου, οἷς ἐστὶ μέγα κράτος, οὔτι ἄτερ θεῶν,
 Γίγνεται ἀνθρώποις, οὔτ' ἀγαθ' οὔτε κακά.
Ἄνδρ' ἀγαθὸν πενίη πάντων δάμνησι μάλιστα,
 Καὶ γήρως πολιοῦ, κύρνε, καὶ ἠπιάλου.
Ἣν δὴ χρὴ φεύγοντα, καὶ εἰς μεγακήτεα πόντον
 Ῥίπτειν, καὶ πετρῶν, κύρνε, κατ' ἠλιβάτων.
Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος, οὔτε τι εἰπεῖν,
 Οὔτ' ἔρξαι δύναται: γλῶσσα δέ οἱ δέδεται.

Oportet igitur ſimul ſuper terram & lata dorſa maris
Quærere grauis, Cyrne, liberationem paupertatis.
Mori (ô) amice Cyrne pauperi melius eſt uiro,
Quàm uiuere dura afflictum paupertate.
Arietes quidem, & aſinos quærimus, Cyrne, & equos
Generoſos, & quiſq; uult ex bonis
Admittere: ducere aũt malã (uxorem) mali uiri filiã non
Generoſus uir, ſi ei pecunias multas dederit: (renuit
Nulla (femina) mali uiri recuſat eſſe uxor
Diuitis, quin diuitem uult (maritũ) loco boni (uxorẽ).
Opes quidẽ æſtimãt: et ex malo (uiro ortam) bonus duxit
Et malus ex bono (ortam) (cũ) diuitijs miſcuit genus.
Itaq; ne mirare genus (ô) Polypæda ciuium
Labefactari: cum enim miſcentur bona malis.
Ipſe quidem hanc, cognoſcens malo patre ortam eſſe,
In ædes (ſuas) ducit, opibus (illius) inductus,
Nobilis ignobilem, quandoquidem fortis ipſum neceſsitas
Cogit, quæ uiri fecit miſeram mentem.
Opes uerò cui à Ioue, & cum iuſticia uiro fuerint,
Et integrè, ſemper quidem ſtabile eſt.
Si uerò iniuſtè præter tempus uir lucri cupido animo
Acquiret, ſiue iureiurando præter iuſtum capiens,
Statim quidem ferre lucrum uidetur, in finem uerò
Rurſum eſt damnum, Deorum enim ſuperior eſt mẽs.
Sed hæc hominum fallunt mentem. non enim ſuper ipſos
Fiunt beati rei erroris.

Sed

Χρὴ γὰρ ὁμῶς ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
  Δίζεσθαι χαλεπῆς, κύρνε, λύσιν πενίης.
Τεθνάμεναι φίλε κύρνε πενιχρῷ βέλτερον ἀνδρὶ,
  Ἢ ζώειν χαλεπῇ τειρόμενον πενίῃ.
Κριοὺς μὲν, καὶ ὄνους διζήμεθα, κύρνε, καὶ ἵππους
  Εὐγενέας, καί τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν
Βήσεσθαι: γῆμαι δὲ κακὴν κακοῦ οὐ μελεδαίνει
  Ἐσθλὸς ἀνὴρ, ἤν οἱ χρήματα πολλὰ διδῷ:
Οὐδεμία κακοῦ ἀνδρὸς ἀναίνεται εἶναι ἄκοιτις
  Πλουσίου, ἀλλ' ἀφνεὸν βούλεται ἀντ' ἀγαθοῦ.
Χρήματα μὲν τιμῶσι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἔγημε:
  καὶ κακὸς ἐξ ἀγαθοῦ, πλοῦτος ἔμιξε γένος.
Οὕτω μὴ θαύμαζε γένος, πολυπαίδη, ἀστῶν
  Μαυροῦσθαι: σὺν γὰρ μίσγεται ἐσθλὰ κακοῖς.
Αὐτός τι ταύτην εἰδὼς κακόπατριν ἐοῦσαν,
  Εἰς οἴκους ἄγεται χρήμασι πειθόμενος,
Ἔνδοξος κακόδοξον, ἐπεὶ κρατερή μιν ἀνάγκη
  Ἐντύει, ἥτ' ἀνδρὸς τλήμονα θῆκε νόον.
Χρήματα δ' ᾧ διόθεν, καὶ σὺν δίκῃ ἀνδρὶ γένηται,
  καὶ καθαρῶς, αἰεὶ γὰρ μόνιμον τελέθει.
Εἰ δ' ἀδίκως παρὰ καιρὸν ἀνὴρ φιλοκερδέϊ θυμῷ
  Κτήσεται, εἴθ' ὅρκῳ πὰρ τὸ δίκαιον ἑλὼν,
Αὐτίκα μέν τι φέρειν κέρδος δοκεῖ, ἐς δὲ τελευτὴν
  Αὖθις ἔγεντο κακὸν, θεῶν δ' ὑπερέχε νόος.
Ἀλλὰ τάδ' ἀνθρώπων ἀπατᾷ νόον. οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοὺς
  Γίνονται μάκαρες πρήγματος ἀμπλακίης.

Sed hic quidem ipſe ſoluit malum debitum, ille uerò caris
Noxam poſtea liberis appendit.
Alium uerò nõ apprehẽdit uindicta. mors enim impudẽs
Prius ſemper palpebras ſedebat, fatum afferens.
Nemo profectò exuli amicus & fidelis ſodalis (eſt)
Exilio autem eſt hoc acerbius.
Vinũ ſanè potare multum, malum (eſt), ſi uerò quis ipſum
Potarit prudenter, non malum, ſed bonum (eſt).
Cyrne amicos ſecundum omnes commuta uarios mores,
Ingenium temperans, quod quiſque habet.
Polypi mentem obtine uerſipellis, qui ad petram,
Cui adhæſerit, talis uiſu apparet.
Nunc quidem hac ſequere, aliquando alius colore fias,
Celeris mutatio quidem ſapientia eſt morum.
Neq; nimis indignare, cum perturbantur ciues,
Cyrne: media autem perge uia, quomodo ego.
Quiſquis quidem putat proximum ſuum ſcire nihil,
Sed ſe ipſe ſolum uaria conſilia habere:
Ille ſanè amens eſt, mente priuatus bona:
Aequè enim omnes uaria ſcimus.
Sed hic quidem non uult turpes quæſtus ſequi:
Alteri uerò, doli magis infideles placent.
Diuitiarum autem nullus (eſt) finis certus hominibus,
Qui enim nunc ex nobis plurimas habent facultates,
Duplo augere (eas) properant. quiſnam ſaturauerit om-
Omnes quidem mortalibus ſunt amentia. (nes?

Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτὸς τῖσε κακὸν χρέος, ὁ δὲ φίλοισιν
   Ἄτην δ' ἐξοπίσω παισὶν ἐπεκρέμασεν.
Ἄλλον δ' οὐ κατέμαρψε δίκη. θάνατος γὰρ ἀναιδὴς
   Πρόσθεν ἐπὶ βλεφάροις ἕζετο, κῆρα φέρων.
Οὐδείς τοι φεύγοντι φίλος, καὶ πιστὸς ἑταῖρος,
   Τῆς δὲ φυγῆς ἐστι τοῦτ' ἀνιηρότερον.
Οἶνόν τοι πίνειν πουλὺν κακὸν, ἢν δέ τις αὐτὸν
   Πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακὸς, ἀλλ' ἀγαθός.
Κύρνε, φίλους κατὰ πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἦθος,
   Ὀργὴν συμμίσγων, ἥν τιν' ἕκαστος ἔχει.
Πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ,
   Τῇ προσομιλήσει, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.
Νῦν μὲν τῇδ' ἐφέπου, ποτὲ δ' ἀλλοῖος χρόα γίγνου,
   Κραιπνόν τοι σοφίη γίγνεται εὐτροπίης.
Μηδὲν ἄγαν ἄσχαλλε, ταρασσομένων πολιητῶν,
   Κύρνε: μέσην δ' ἔρχου τὴν ὁδὸν, ὥσπερ ἐγώ.
Ὅστις τοι δοκέει τὸν πλησίον ἴδμεναι οὐδὲν,
   Ἀλλ' αὐτὸς μοῦνος ποικίλα δήνε' ἔχειν:
Κεῖνός γ' ἄφρων ἐστὶ, νόου βεβλαμμένος ἐσθλοῦ:
   Ἴσος γὰρ πάντες ποικίλ' ἐπιστάμεθα.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐθέλει κακοκερδείῃσιν ἕπεσθαι:
   Τῷ δὲ δολοπλοκίαι μᾶλλον ἄπιστοι ἅδον.
Πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν,
   Οἱ γὰρ νῦν ἡμῶν πλεῖστον ἔχουσι βίον,
Διπλάσιον σπεύδουσι. τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντας;
   Χρήματά τοι θνητοῖς γίγνεται ἀφροσύνη.

A te autem ſtatim emergit, quam cum Iupiter
Mittet laborantibus, aliâs alius habet.
Arx & turris qui erat ſtulto populo,
Cyrne, modicum honorem conſequitur bonus uir.
Neq; amplius decet nos, nimirum uiros ſaluos,
Diruere, tanquam ciuitatis mœnia expugnandæ.
Tibi quidem ego alas dedi, cum quibus ſuper immenſum
Volabis, per terram omnem ſublatus (mare
Facile: epulis uerò & conuiuijs aderis
In omnibus, multorum uerſans in oribus.
Et te cum tibijs canoris iuuenes uiri
In mundo amabiles honeſta & ſuauia
Canent. & poſtquam tenebroſas ſub latebras terræ
Iueris, luctuoſas in Ditis domos:
Nunq̃, ne mortuus (quidem) amittes gloriam, neq; latebis,
Immortale hominibus ſemper habens nomen
Cyrne, per Græciam terram uerſans, & per inſulas,
Piſcoſo tranſiens mari in ſterili,
Non equorum tergis inſidens, ſed te mittent
Splendida Muſarum dona uiolis coronatarum.
Omnibus enim, quibus curæ eſt, & poſteris carmen,
Eris cum, donec terra & ſol (erunt).
Cæterùm ego modicam à te conſequor reuerentiam:
Quin tanquam puſillum puerum uerbis me decipis.
Pulcerrimũ (eſt, id, qđ' eſt) iuſtiſimũ, optimũ uerò eſt ua-
Res uerò iucũdiſsima eſt id q; quis amat, aſſequi. (lere.

Equa

Ἄτη δ' ἐξ αὐτῶμ ἀναφαίνεται, ἣμ ὁπότε Ζεὺς
  Πέμψει τειρομένοις, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.
Ἀκρόπολις καὶ πύργος ἐὼμ κενεόφρονι δήμῳ,
  Κύρν', ὀλίγης τιμῆς ἔμμορεν ἐσθλὸς ἀνήρ.
Οὐδ' ἔτι γε πρέπει ἡμῖμ, ἅτ' ἀνδράσι σωζομένοισιμ,
  Λύειμ, ὡς πόλεως τείχη ἁλωσομένης.
Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ' ἀπείρονα πόντομ
  Πωτήσῃ, κατὰ γῆν πᾶσαν ἀειρόμενος
Ῥηϊδίως· θοίναις δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσῃ
  Ἐμ πάσαις, πολλῶμ κείμενος ἐν στόμασι.
Καί σε σὺν αὐλίσκοισι λιγυφθόγγοις νέοι ἄνδρες
  Ἐμ κόσμῳ ἐρατοὶ καλά τε καὶ λιγέα
Ἄσονται. καὶ ὅταν δνοφεροῖς ὑπὸ κεύθμασι γαίης
  Βῇς, πολυκωκύτους εἰς Ἀΐδαο δόμους:
Οὐδ' ἐποτ' οὐδὲ θανὼμ ἀπολεῖς κλέος, οὐδ' ἔτε λήσεις,
  Ἄφθιτομ ἀνθρώποις αἰὲν ἔχωμ ὄνομα,
Κύρνε, καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφώμενος, ἠδ' ἀνὰ νήσους,
  Ἰχθυόεντα περῶμ πόντομ ἐπ' ἀτρύγετομ,
Οὐχ ἵππωμ νώτοισιμ ἐφήμενος, ἀλλά σε πέμψει
  Ἀγλαὰ Μουσάωμ δῶρα ἰοστεφάνωμ.
Πᾶσι γάρ, οἷσι μέμηλε, καὶ ἐσσομένοισιμ ἀοιδή,
  Ἔσῃ ὁμῶς, ὄφρ' ἂμ γῆ τε καὶ ἠέλιος.
Αὐτὰρ ἐγὼμ ὀλίγης παρὰ σοῦ τυγχάνω αἰδοῦς:
  Ἀλλ' ὥσπερ μικρὸμ παῖδα λόγοις μ' ἀπατᾷς.
Κάλλιστομ τὸ δικαιότατομ, λῷστομ δ' ὑγιαίνειμ,
  Πρᾶγμα δὲ τερπνότατομ, οὗ τις ἐρᾷ, τὸ τυχεῖμ.

Equa ego (ſum) pulcra, & certatrix, ſed peßimum
Virum fero, & mihi hoc moleſtißimum.
Sæpe profectò cogitaui effringens frænum
Fugere, excutiens malum aurigam.
Non mihi bibitur uinum, poſtquam ad puellam teneram
Alius uir habitat, multo me peior,
Frigidam mihi apud eam cari bibunt parentes,
Quare ſimul aquatur, & me lamentans fert.
Illic mediam (ipſam) puellam amplexus brachio, oſcula-
Collum: illa uerò tenerũ loquebatur ex ore. (tus ſum
Cognoſcibilis (eſt) ſanè paupertas, & aliena exiſtens:
Neq; enim in forum uenit, neq; iudicia.
Vbiq; enim deterius habet, ubiq; & permiſta:
Vbiq; uerò inimica ſimul eſt, ubicunq; fuerit.
Aequaliter ſanè alia quidem dij mortalibus hominibus,
Senectutemq; grauem, & iuuentutem dederunt:
Omnium uerò peßimum inter homines, morteq;
Et omnibus morbis eſt nequius, (bueris,
Liberos poſtquam educaueris, & neceſſaria omnia præ-
Pecuniamq; repoſueris, multa moleſta perpeſſus,
Patrem odio proſequuntur, imprecanturq;(illi) interire,
Et execrantur, ueluti mendicum ſuperuenientem.
Veriſimile eſt malum uirum malè iura adminiſtrare,
Nullam in poſterum reuerentem deorum iram.
Improbo enim difficilia homini licet multa ſuſcipere
Eueſtigio, cogitareq;, quomodo recta omnia faciet.

Ciuium

Ἵππος ἐγὼ καλὴ καὶ ἀεθλίη, ἀλλὰ κάκιστον
Ἄνδρα φέρω, καί μοι τοῦτ᾽ ἀνιηρότατον.
Πολλάκι δὴ μέλλησα διαρρήξασα χαλινὸν
Φεύγειν, ὠσαμένη τὸν κακὸν ἡνίοχον.
Οὔ μοι πίνεται οἶνος, ἐπεὶ παρὰ παιδὶ τερείνῃ
Ἄλλος ἀνὴρ κατέχει, πολλὸν ἐμοῦ κακίων.
Ψυχρόν μοι παρὰ τῆδε φίλοι πίνουσι τοκῆες,
Ὥσθ᾽ ἅμα θ᾽ ὑδρεύει, καί με γοῶσα φέρει.
Ἔνθα μέσην παρὰ παῖδα λαβὼν ἀγκῶν᾽, ἐφίλησα
Δειρήν: ἡ δὲ τέρεν φθέγγετ᾽ ἀπὸ στόματος.
Γνωτή τοι πενίη, καὶ ἀλλοτρίη περ ἐοῦσα:
Οὔτε γὰρ εἰς ἀγορὴν ἔρχεται, οὔτε δίκας.
Πάντῃ γὰρ τοὔλασσον ἔχει, πάντῃ δ᾽ ἐπιμικτος:
Πάντῃ δ᾽ ἐχθρὰ ὁμῶς γίγνεται, ἔνθα περ ᾖ.
Ἴσον τοι, τὰ μὲν ἄλλα θεοὶ θνητοῖς ἀνθρώποις,
Γῆρας τ᾽ οὐλόμενον, καὶ νεότητ᾽ ἔδοσαν:
Τῶν πάντων δὲ κάκιστον ἐν ἀνθρώποις, θανάτου τε
Καὶ πασέων νούσων ἐστὶ πονηρότατον,
Παῖδας ἐπεὶ θρέψαιο, καὶ ἄρμενα πάντα παράσχοις,
Χρήματα δ᾽ ἐγκαταθῇς, πόλλ᾽ ἀνιηρὰ παθών,
Τὸν πατέρ᾽ ἐχθαίρουσι, καταρῶνται δ᾽ ἀπολέσθαι,
Καὶ στυγέουσ᾽, ὥσπερ πτωχὸν ἐπερχόμενον.
Εἰκὸς τὸν κακὸν ἄνδρα κακῶς τὰ δίκαια νομίζειν,
Μηδεμίαν κατόπιν ἀζόμενον νέμεσιν. (σθαι
Δειλῷ γάρ τ᾽ ἀπάλαμνα βροτῷ πάρα πόλλ᾽ ἀνελέ-
Πὰρ ποδὸς, ἡγεῖσθαι δ᾽, ὡς καλὰ πάντα τιθεῖ.

Ciuium nulli fidelis exiſtens pedem hunc progredere,
Neq; iureiurando credulus, neq; pacto,
Neq; ſi Iouem uult præbere regem maximum
Sponſorem immortalium, pignora ponere uolens.
Nam in ciuitate ita maledica placet nihil,
Quàm (ſe) ſeruare: uulgus infelicius.
Nunc uerò proborum mala ſunt bona improbis
Virorum, ſuntq; peruerſis lex.
Pudor quidem enim perijt: impudentia autem, & iniuria
Superans iuſticiam, terram totam occupat.
Neq; leo ſemper carnes comedit, quinimò (ipſum)
Et fortem etiam exiſtentem capit perplexitas.
Garrulo homini tacere grauiſsimum onus (eſt),
Loquens autem imperitus, quibus cum eſt, oneri eſt:
Oderuntq; (eum) omnes: neceſſarius uerò congreſſus
Viri talis, conuiuio eſt.
Neq; uult amicus eſſe, poſtquam malum uiro euenerit.
Neq; ſi ex utero Cyrne uno natus fuerit.
Aſper & dulcis eſto, & moroſus, & immitis
Famulis, & ſeruis, uiciniſq; propinquis.
Nõ oportet obſtrepere bonæ uitæ, ſed ipſam quietẽ omit-
Malam autẽ mouere, donec in recta cõſtitueris. (tere:
Mali non prorſus mali ex utero nati ſunt:
Sed (cum) uiris malis ineuntes amicitiam.
Factaq; improba didici, & uerba maledica, & contume-
Sperans illos omnia dicere uera. (liam

Inter

Ἀστῶν μηδενὶ πιστὸς ἐὼν, πόδα τόνδε πρόβαινε,
   Μήθ' ὅρκῳ πίσυνος, μήτε συνημοσύνῃ.
Μηδ' εἰ Ζῆν' ἐθέλει παρέχειν βασιλῆα μέγιστον
   Ἔγγυον ἀθανάτων, πιστὰ τιθεῖν ἐθέλων.
Ἐν γάρ τοι πόλει ὧδε κακοψόγῳ ἁνδάνει οὐδὲν,
   Ὡς δὲ τὸ σῶσαι, οἱ πολλοὶ ἀνολβότεροι.
Νῦν δὲ τὰ τῶν ἀγαθῶν κακὰ γίγνεται ἐσθλὰ κακοῖσιν
   Ἀνδρῶν. γίγνονται δ' ἐκτραπέλοισι νόμοι.
Αἰδὼς μὲν γὰρ ὄλωλεν: ἀναιδείη δὲ, καὶ ὕβρις
   Νικήσασα δίκην, γῆν κατὰ πᾶσαν ἔχει.
Οὐδὲ λέων αἰεὶ κρέα δαίνυται, ἀλλά μιν ἔμπης,
   Καὶ κρατερόν περ ἐόνθ' αἱρεῖ ἀμηχανίη.
Κωτίλῳ ἀνθρώπῳ σιγᾶν χαλεπώτατον ἄχθος,
   Φθεγγόμενος δ' ἀδαὴς, οἷσι παρῇ, πέλεται:
Ἐχθαίρουσι δὲ πάντες: ἀναγκαίη δ' ἐπιμίξις
   Ἀνδρὸς τοιούτου συμποσίῳ τελέθει.
Οὐδ' ἐθέλει φίλος εἶναι, ἐπὴν κακὸν ἀνδρὶ γένηται:
   Οὐδ' ὃς ἂν ἐκ γαστρὸς Κύρνε μιᾶς γεγόνει.
Πικρὸς, καὶ γλυκὺς ἴσθι, καὶ ἀργαλέος, καὶ ἀπηνὴς
   Λάτρισι, καὶ δμωσὶν, γείτοσι τ' ἀγχιθύροις.
Οὐ χρὴ κιγκλίζειν ἀγαθὸν βίον, ἀλλ' ἀτρεμίζειν,
   Τὸν δὲ κακὸν κινεῖν, ἔστ' ἂν ἐς ὀρθὰ λάβῃς,
Οἱ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν:
   Ἀλλ' ἄνδρεσι κακοῖς συνθέμενοι φιλίην.
Ἔργα τε δείλ' ἔμαθον, καὶ ἔπη δύσφημα, καὶ ὕβριν,
   Ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

Inter ſodales uir prudens eſto:
Omnia autem te latêre tanquam abſentem puta.
Scito ferre ridicula: foris uerò fortis ſis,
Cognoſcens mores, quos quiſque habet.
Inter inſanos maximè inſanio, ſed inter iuſtos
Omnium hominum ſum iuſtißimus.
Multi quidem diuites ſunt mali, boni autem ſunt paupe-
Sed nos (cum) illis non commutabimus (res:
Virtutem diuitijs: quoniam illud quidem ſtabile (eſt) ſem-
Opes uerò hominum aliâs alius habet. (per,
Cyrne bonus quidem uir animum habet firmum ſemper,
Fortis uerò (eſt) inq; bonis poſitus, inq; malis.
Si uerò Deus malo uiro facultates & diuitias dabit,
Inſipiens malitiam non poteſt continere.
Nūquam ob paruam cauſſam amicum uirum perdideris:
Credens graui Cyrne calumniæ.
Si quis peccatis amicorum in omni (re) iraſcatur,
Nunquam inter ſe concordes, neq; amici
Poterunt eſſe. Peccata enim homines inſequuntur
Mortales Cyrne, dij uerò non uolunt ferre.
Et lentus conſultus cepit celerem hominem, ſequens
Cyrne, cum recta deorum iuſticia immortalium.
Quietus, ſicut ego, mediam uiam ingredere pedibus:
Neq; alijs tribuens Cyrne, (ea quæ ſunt) aliorum.
Nunquam exulem uirum ob ſpem Cyrne oſculaberis:
Neq; enim domum regreſſus, eſt idem amplius.

Ne quid

Ἐν μὲν συσσίτοισιν ἀνὴρ πεπνυμένος ἴσθι:
    πάντα δέ μιν λήθειν ὡς ἀπεόντα δόκει.
Εἰς δὲ φέρειν τὰ γελοῖα, θύρηφι δὲ καρτερὸς εἴης,
    γιγνώσκων ὀργὴν, ἥν τιν' ἕκαστος ἔχει.
Ἐν μὲν μαινομένοις μάλα μαίνομαι, ἐν δὲ δικαίοις
    πάντων ἀνθρώπων εἰμὶ δικαιότατος.
Πολλοί τοι πλουτοῦσι κακοὶ, ἀγαθοὶ δὲ πένονται:
    Ἀλλ' ἡμεῖς τούτοις οὐ διαμειψόμεθα
Τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον: ἐπεὶ τὸ μὲν ἔμπεδον αἰεὶ,
    χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.
Κύρν' ἀγαθὸς μὲν ἀνὴρ γνώμην ἔχει ἔμπεδον αἰεὶ,
    τολμᾷ δ' ἔντ' ἀγαθοῖς κείμενος, ἔντε κακοῖς.
Εἰ δὲ θεὸς κακῷ ἀνδρὶ βίον καὶ πλοῦτον ὀπάσσει,
    ἀφραίνων κακίην οὐ δύναται κατέχειν.
Μήποτ' ἐπὶ σμικρᾷ προφάσει φίλον ἄνδρ' ἀπολέσσῃ:
    πειθόμενος χαλεπῇ Κύρνε διαβολίῃ.
Εἴ τις ἁμαρτωλῇσι φίλων ἐπὶ παντὶ χολῶτο,
    οὔ ποτ' ἂν ἀλλήλοις ἄρθμιοι, οὐδὲ φίλοι
Εἶεν. ἁμαρτωλαὶ γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἕπονται
    θνητοῖς Κύρνε, θεοὶ δ' οὐκ ἐθέλουσι φέρειν.
Καὶ βραδὺς εὔβουλος εἷλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων,
    Κύρνε, σὺν εὐθείῃ θεῶν δίκῃ ἀθανάτων.
Ἥσυχος ὥσπερ ἐγὼ μέσσην ὁδὸν ἔρχεο ποσσί:
    μηδ' ἑτέροισι διδοὺς Κύρνε, τὰ τῶν ἑτέρων.
Μή ποτε φεύγοντ' ἄνδρα ἐπ' ἐλπίδι Κύρνε φιλήσεις:
    οὐδὲ γὰρ οἴκαδε βὰς, γίγνεται αὐτὸς ἔτι.

Μηδὲν

Ne quid nimis propera, omnium media optima: & ſic
Cyrne habebis uirtutē quā quidē accipere difficile (eſt).
Iupiter mihi amicorum det remunerationē, qui me amant
Et (me quàm) inimicos magis Cyrne potentem fore.
Et ſic poßim uideri inter homines deus eſſe, (tis.
Si poſtquam remunerauero, me ſors apprehēdat mor
Sed Iupiter perfice mihi cœleſtis opportunum uotum:
Da uerò mihi pro malis, & aliquo affici bono.
Moriar autem, ſi nullam malarum ſedationē ſolicitudinū
Inuenero, dederisq; pro calamitatibus calamitates.
Fatum enim ſic eſt, ultio uerò non apparet nobis
Virorum, qui meas facultates tenent, ui
Deprædati: ego autem canis tranſiui alueum,
Torrente fluuio omnibus ſpoliatus.
Horum liceat nigrum ſanguinem bibere, ac bonum attol-
Numen, quod ex mea ſententia perficiat hæc. (lat
O improba paupertas, cur ceſſas (me) relinquēs, ad alium
Virum ire? cur uerò quidem me non uolentem amas?
Quin abi, & domum aliam accede, neq; cum nobis
Semper miſerabilis huius uitæ ſis particeps.
Forti ſis animo Cyrne in malis, poſtquam & in bonis gau
Quando te & hæc fatum iubebat habere. (debas,
Sicut autem ex bonis accepiſti malum, ſic uerò & rurſus
Emergere tenta, deos precans.
Neq; nimis oſtenta, malum uerò Cyrne oſtentare,
Paucos ſolicitos tui mali habes.

Viri

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0030-8

Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν, πάντων μέσ' ἄριστα, καὶ οὕτως
Κύρν' ἕξεις ἀρετήν, ἥντε λαβεῖν χαλεπόν.
Ζεύς μοι τῶν τε φίλων δοίη τίσιν, οἵ με φιλεῦσι:
Τῶν τ' ἐχθρῶν μεῖζον Κύρνε δυνησόμενον.
Χ' οὕτως ἂν δοκέοιμι μετ' ἀνθρώπων θεὸς εἶναι,
Ἤ ἀποτισάμενον ποῖρα κίχῃ θανάτου.
Ἀλλὰ Ζεῦ τέλεσόν μοι ὀλύμπιε καίριον εὐχήν:
Δὸς δέ μοι ἀντὶ κακῶν, καί τι παθεῖν ἀγαθόν.
Τεθναίην δ', εἰ μή τι κακῶν ἄμπαυμα μεριμνῶν
Εὑροίμην, δοίης τ' ἀντ' ἀνιῶν ἀνίας.
Αἶσα γὰρ οὕτως ἐστί, τίσις δ' οὐ φαίνεται ἡμῖν
Ἀνδρῶν, οἳ τἀμὰ χρήματ' ἔχουσι βίῃ
Συλήσαντες: ἐγὼ δὲ κύων ἐπέρησα χαράδρην,
Χειμάρρῳ ποταμῷ πάντ' ἀποσεισάμενος.
Τῶν εἴη μέλαν αἷμα πιεῖν, ἔπι τ' ἐσθλὸς ἄροιτο
Δαίμων, ὃς κατ' ἐμὸν νοῦν τελέσειε τάδε,
Ὦ δειλὴ πενίη, τί μένεις προλιποῦσα παρ' ἄλλον
Ἄνδρ' ἰέναι; τί δὲ δή μ' οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖς;
Ἀλλ' ἴθι, καὶ δόμον ἄλλον ἐποίχεο, μὴ δὲ μεθ' ἡμῶν
Αἰεὶ δυστήνου τοῦδε βίου μέτεχε.
Τόλμα Κύρνε κακοῖσιν, ἐπεὶ κἀσθλοῖσιν ἔχαιρες,
Εὖτε σε καὶ τούτων μοῖρ' ἐπέβαλλεν ἔχειν.
Ὡς δέ περ ἐξ ἀγαθῶν ἔλαβες κακόν, ὣς δὲ καὶ αὖθις
Ἐκδῦναι πειρῶ, θεοῖσιν ἐπευχόμενος.
Μηδὲ λίην ἐπιφαῖνε, κακὸν δέ τι Κύρν' ἐπιφαίνειν.
Παύρους κηδεμόνας σῆς κακότητος ἔχεις.

Ἀνδρός

Viri cor minuitur, magnam iniuriam paßi,
Cyrne, ulciſcentis uerò augetur poſtea. (rit(tuam),
Bene demulce inimicum: poſtq̃ uerò ſub poteſtatem uene-
Vlciſcere ipſum, excuſationem nullam admittens.
Refrena mentem, linguã uero ſuauitas ſemper ſequatur,
Improborum quidem eſt cor acrius.
Non poſſum noſcere animum ciuium, quem habent:
Neq; enim benefaciens placeo, neq; malè.
Vituperant autem me multi ſimul mali, atq; etiam boni:
Imitari uero nemo inſipientium poteſt.
Ne me inuitum ui pungens ſub plauſtrum adige,
In amicitiam nimis Cyrne attrahens.
(O)Iupiter care, miror te: tu enim omnium imperas,
Honorem ipſe habens, & magnam poteſtatem.
Hominum uero bene noſti mentem, & animum cuiuſq;,
Tua uerò potentia omnium eſt ſumma (ô) Rex:
Quomodo autem tua (ô) fili Saturni, audet mens uiros
In eadem ſorte, & iuſtum habere? iniuſtos
Siue probitate delectetur mens, ſiue ſcelere
Hominum iniuſtis operibus incumbentium.
Nihil quicquam diſcretum à numine eſt mortalibus,
Neq; uia quam ingreſſus (quis) immortalibus placeat.
Attamen autem diuitias habent innocuas: alij uero ex
Factis cohibent animum tamen paupertatis. (malis
Matrem inopiam acceperunt (ij, qui) iuſta amant,
Quæ uirorum impellit animum in errorem,

Lædens

Ἀνδρός τοι κραδίη μινύθει, μέγα πῆμα παθόντος,
    Κύρν', ἀποτιννυμένου δ' αὔξεται ἐξοπίσω.
Εὖ κώτιλλε τὸν ἐχθρὸν, ὅταν δ' ὑποχείριος ἔλθῃ,
    Τῖσαί μιν, πρόφασιν μηδεμίαν θέμενος.
Ἴσχε νόον, γλώσσῃ δὲ τὸ μείλιχον αἰὲν ἐπέσθω,
    Δειλῶν τοι τελέθει καρδίη ὀξυτέρη.
Οὐ δύναμαι γνῶναι νόον ἀστῶν, ὅν τιν' ἔχουσιν:
    Οὔτε γὰρ εὖ ἔρδων ἀνδάνω, οὔτε κακῶς.
Μωμεῦνται δέ με πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἠδὲ καὶ ἐσθλοί:
    Μιμεῖσθαι δ' οὐδεὶς τῶν ἀσόφων δύναται.
Μή μ' ἀέκοντα βίῃ κεντῶν ὑφ' ἅμαξαν ἔλαυνε,
    Εἰς φιλότητα λίαν Κύρνε προσελκόμενος.
Ζεῦ φίλε, θαυμάζω σε: σὺ γὰρ πάντεσσιν ἀνάσσεις,
    Τιμὴν αὐτὸς ἔχων, καὶ μεγάλην δύναμιν.
Ἀνθρώπων δ' εὖ οἶσθα νόον, καὶ θυμὸν ἑκάστου,
    Σὸν δὲ κράτος πάντων ἔσθ' ὕπατον βασιλεῦ:
Πῶς δὲ σεο Κρονίδη τολμᾷ νόος ἄνδρας ἀλιτροὺς
    Ἐν ταὐτῇ μοίρᾳ, τόν τε δίκαιον ἔχειν; (ὕβριν
Ἢν τ' ἐπὶ σωφροσύνῃ † τρεφθῇ νόος, ἤν τε πρὸς † ξεφθῇ.
    Ἀνθρώπων ἀδίκοις ἔργμασι πειθομένων.
Οὐδέ τι κεκριμένον πρὸς δαίμονός ἐστι βροτοῖσιν,
    Οὐδ' ὁδὸς, ἣν τιν' ἰὼν ἀθανάτοισιν ἅδοι.
Ἔμπης δ' ὄλβον ἔχουσιν ἀπήμονα, τοί δ' ἀπὸ δειλῶν
    Ἔργων ἴσχονται θυμὸν, ὅμως πενίης
Μητέρ' ἀμηχανίην ἔλαβον τὰ δίκαια φιλεῦντες,
    Ἥ τ' ἀνδρῶν παράγει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην.

Lædens in pectoribus mentes forti præ neceßitate,
Audet uerò non uolens (uir) turpia multa ferre.
Diuitijs cedens: quæ quidem mala multa docent,
Mendaciaq; dolosq;, perniciosasq; lites,
Virum etiam inuitum, malum autem ei nihil uidetur,
Hæ enim & moleſtam pariunt anxietatem.
In paupertate autem quando (eſt) malus uir, tunc multo
Apparet, donec quidem diuitiæ (eum) occupãt. (melior
Huius quidem iniuſta cogitat mens, neq; ſemper
Recta ſententia pectoribus innata eſt.
Illius autem neq; mala ſequitur mens, neq; bona:
Sed bonum audere oportet hæc & illa ferre.
Reuerere uerò amicos, fugeq; pernicioſum iuſiurandum:
Verere autem immortalium iram deuitans.
Nil nimis feſtina: tempus autem in omnibus optimum
Factis hominum, ſæpe uerò ad uirtutem
Feſtinat uir lucrum quærens, quemcunq; fortuna
Propenſa in magnum delictum protrudit.
Et eum fecit putare, quæ quidem ſint mala, ea bona eſſe
Facile: quæ uerò ſint utilia, ea mala (eſſe).
Amicißimus cum eſſes (mihi) peccaſti: ego uerò tibi autor
Sed tu mentem nõ bonam nactus eras. (nihil (ſum):
Nullum theſaurum liberis repones meliorem
Pudore, qui bonos uiros Cyrne ſequitur.
Nullius hominum uicij uidearis eſſe ſocius,
Quem conſiliumq; ſequitur Cyrne, & quem potẽtia.

Bibens

Βλάπτει δ' ἐν στήθεσι φρένας κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
 τολμᾷ δ' οὐκ ἐθέλων αἴσχεα πολλὰ φέρειν.
Χρημοσύνῃ εἴκων: ἣ δὴ κακὰ πολλὰ διδάσκει,
 ψεύδεά τ', ἐξαπάτας τ', οὐλομένας τ' ἔριδας.
Ἄνδρα καὶ οὐκ ἐθέλοντα, κακὸν δέ οἱ οὐδὲν ἔοικεν.
 Ἡ γὰρ καὶ χαλεπὴν τίκτει ἀμηχανίην.
Ἐν πενίῃ δ' ὅτε δειλὸς ἀνὴρ, ὅτε πολλὸν ἀμείνων
 φαίνεται, εὖτ' ἂν δὴ χρημοσύνη κατέχῃ.
Τοῦ μὲν γὰρ τὰ δίκαια φρονέει νόος, οὔτε περ αἰεὶ
 ἰθεῖα γνώμη στήθεσιν ἐμπεφύῃ.
Τοῦ δ' αὖ οὔτε κακοῖς ἕπεται νόος, οὔτ' ἀγαθοῖσι:
 Τὸν δ' ἀγαθὸν τολμᾶν χρὴ τά τε καὶ τὰ φέρειν.
Αἰδεῖσθαι δὲ φίλους, φεύγειν τ' ὀλεσήνορας ὅρκους:
 Ἐντρεπέ δ' ἀθανάτων μῆνιν ἀλευάμενος.
Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν: καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος
 Ἔργμασιν ἀνθρώπων, πολλάκι δ' εἰς ἀρετὴν
Σπεύδει ἀνὴρ, κέρδος διζήμενος, ὅν τινα δαίμων
 πρόφρων εἰς μεγάλην ἀμπλακίην παράγει.
Καί οἱ ἔθηκε δοκεῖν, ἃ μὲν ᾖ κακὰ, ταῦτ' ἀγαθ' εἶναι
 Εὐμαρέως: ἃ δ' ἂν ᾖ χρήσιμα, ταῦτα κακά.
Φίλτατος ὧν ἥμαρτες, ἐγὼ δέ τοι αἴτιος οὐδέν:
 Ἀλλ' αὐτὸς γνώμης οὐκ ἀγαθῆς ἔτυχες.
Οὐδένα θησαυρὸν παισὶν καταθήσῃ ἀμείνω
 Αἰδοῦς, ἥτ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι Κύρν' ἕπεται.
Μηδενὸς ἀνθρώπων κακίας δόκει εἶναι ἑταῖρος,
 ᾧ γνώμη τ' ἕπεται Κύρνε, καὶ ᾧ δύναμις.

Bibens uerò non ſic inebriabor, neq; me uinum
Exagitabit, ut dicam graue uerbum de te.
Neminem ſimilem mihi poſſum quærens inuenire
Fidelem ſodalem, cui nullus eſt dolus.
Ad indicem uerò profectus atteror, tanquam plumbo
Aurum: præſtantior uerò nobis ineſt mens.
Multa me & intelligentem prætereunt, ſed neceßitate
Taceo, cognoſcens noſtram potentiam.
Multis hominibus linguæ oſtia non adiacent
Congrua, & ipſis multa non curanda curæ ſunt.
Crebro enim malum reconditum intus, melius (eſt):
Bonum uerò foras egreſſum melius (eſt), quàm malū.
Omnium quidem non naſci hominibus optimum (eſt),
Neq; intueri radios celeris ſolis:
Natum uerò quàm citißimè portas Plutonis tranſire,
Et iacêre multa terra obrutum.
Procreare & educare facilius hominem, quàm mentem
Inſerere, nemo adhuc hoc perpendit. (bonam
Quiſquis ſapientem fecit inſipientem, & malum bonum,
Si uerò Aeſculapiadis hoc dediſſet Deus,
Sanare malitiam & peruerſas mentes uirorum,
Multas mercedes, & magnas tuliſſent,
Si uerò procreari, (poſſet) & inſeri (in) homine mens,
Nunquam ex bono patre eſſet malus (filius),
Parens ſermonibus prudentibus: uerùm docens
Nunquam facies (eum, qui) malus (eſt), uirum bonum.

Πίνων δ' οὐχ οὕτως θωρήξομαι, οὐδέ με οἶνος
  Ἐξάγει, ὥστ' εἰπεῖν δεινὸν ἔπος περί σου.
Οὐδέν' ὁμοῖον ἐμοὶ δύναμαι διζήμενος εὑρεῖν
  πιστὸν ἑταῖρον, ὅτῳ μή τις ἔνεσι δόλος.
Ἐς βάσανον δ' ἐλθὼν παρατρίβομαι, ὥστε πολύβδῳ
  Χρυσός· ὑπερτερίης δ' ἄμμιν ἔνεσι νόος.
Πολλά με καὶ συνιέντα παρέρχεται, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
  Σιγῶ, γιγνώσκων ἡμετέρην δύναμιν.
Πολλοῖς ἀνθρώποις γλώσσῃ θύραι οὐκ ἐπίκεινται
  Ἁρμόδιαι, καί σφιν πολλ' ἀμέλητα μέλει.
Πολλάκι γὰρ τὸ κακὸν κατακείμενον ἔνδον ἄμεινον:
  Ἐσθλὸν δ' ἐξελθὸν λώϊον, ἢ τὸ κακόν.
Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
  Μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου:
Φῦντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι,
  καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπαμησάμενον.
Φῦσαι καὶ θρέψαι ῥᾷον βροτὸν, ἢ φρένας ἐσθλὰς
  Ενθέμεν, οὐδείς πω τοῦτο γ' ἐπεφράσατο.
Ὅς τις σώφρον' ἔθηκε τὸν ἄφρονα, καὶ κακὸν ἐσθλόν,
  Εἰ δ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτο ἔδωκε θεὸς,
Ἰᾶσθαι κακότητα, καὶ ἀτηρὰς φρένας ἀνδρῶν,
  Πολλοὺς ἂν μισθοὺς, καὶ μεγάλους ἔφερον.
Εἰ δ' ἦν ποιητόν τε καὶ ἔνθετον ἀνδρὶ νόημα,
  Οὔποτ' ἂν ἐξ ἀγαθοῦ πατρὸς ἔγεντο κακὸς,
Πειθόμενος μύθοισι σαόφροσιν: ἀλλὰ διδάσκων
  Οὔποτε ποιήσεις τὸν κακὸν ἄνδρ' ἀγαθόν.

Stultus(eſt),qui meam quidem habet mentē in cuſtodijs,
Suam uerò ipſius propriam nihil curat:
Nemo ſanè(in)omnibus eſt beatus:ſed (uir) quidem bonus
Suſtinet habere malum,& nō manifeſtius(eſt)tamen.
Improbus uerò neq; (in) malis nouit, neq; (in) bonis
Animum habens manere. Immortalium autem dona
Varia mortalibus adueniunt : ſed ſuſtinere
Oportet dona deorum,qualiacunq; (hi) dant,habere.
Si me uis lauare,capite impolluta à ſummo
Semper alba aqua fluet noſtro:
Inuenieſq; me omnibus in rebus, tanquam excoctum
Aurum,rubrum aſpectu, quando teritur indice:
Cuius colorem deſuper nigra non tangit rubigo,
Neq; caries,ſemper uerò florem habet purum.
(O) homo,ſi prudentiæ ſortitus eſſes partem ut (es) ſtul-
Et prudens ſic, ut demens, fuiſſes. (ticiæ:
Multis admirandus uidereris ciuium
Sic,ut nunc nihili dignus es.
Nequaquam utile eſt mulier iuuenis uiro ſeni:
Non enim gubernaculo paret,quomodo acatium:
Neq; ancoram habent, abrumpens uerò uincula
Sæpe de nocte alium habet portum.
Nunquam non faciendis mentem adhibe , neq; intendas a-
Rebus,quarum facultas eſt nulla. (nimum
Facilè ſanè rem dij dederunt,neq; quicquam malam,
Neq; bonam,difficili autem facto gloriam habet.

Circa

Νήπιος, ὃς τὸν ἐμὸν μὲν ἔχει νόον ἐν φυλακῇσι,
τὸν δ᾽ αὐτοῦ ἴδιον οὐδὲν ἐπιστρέφεται:
Οὐδείς τοι πάντ᾽ ἐστὶ πανόλβιος, ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐσθλὸς
τολμᾷ ἔχειν τὸ κακὸν, ϗ οὐκ ἐπίδηλος ὅμως.
Δειλὸς δ᾽ οὔτε κακοῖσιν ἐπίσταται, οὔτ᾽ ἀγαθοῖσιν
θυμὸν ἔχων μίμνειν. Ἀθανάτων δὲ δόσεις
παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέχοντ᾽, ἀλλ᾽ ἐπιτολμᾶν
χρὴ δῶρ᾽ ἀθανάτων, οἷα διδοῦσιν, ἔχειν.
Εἴ μ᾽ ἐθέλεις πλώειν, κεφαλῆς ἀμίαντον ἀπ᾽ ἄκρης
αἰεὶ λευκὸν ὕδωρ ῥεύσεται ἡμετέρης:
Εὑρήσεις δέ με πᾶσιν ἐπ᾽ ἔργμασιν, ὥσπερ ἄπεφθον
χρυσὸν, ἐρυθρὸν ἰδεῖν τριβόμενον βασάνῳ:
Τοῦ χροιῆς καθύπερθε μέλας οὐχ ἅπτεται ἰὸς,
οὐδ᾽ εὐρὼς, αἰεὶ δ᾽ ἄνθος ἔχει καθαρόν.
Ἄνθρωπ᾽, εἰ γνώμης ἔλαχες μέρος, ὥσπερ ἀνοίης,
καὶ σώφρων οὕτως, ὥσπερ ἄφρων ἐγένου.
Πολλοῖς ἂν ζηλωτὸς ἐφαίνεο τῶν δὲ πολιτῶν
οὕτως, ὥσπερ νῦν οὐδενὸς ἄξιος εἶ.
Οὔ τοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι:
οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται, ὡς ἄκατος,
οὐδ᾽ ἄγκυραν ἔχουσιν, ἀπορρήξασα δὲ δεσμὰ
πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα.
Μή ποτ᾽ ἐπ᾽ ἀπρήκτοισι νόον γ᾽ ἔχε, μηδὲ μενοίνα
χρήμασι, τῶν ἄνυσις γίγνεται οὐδεμία.
Εὐμαρέως τοι χρῆμα θεοὶ δόσαν, οὔτε τι δειλὸν,
οὔτ᾽ ἀγαθὸν, χαλεπῷ δ᾽ ἔργματι κῦδος ἔχει.

Circa uirtutem conterere, & tibi iuſta amica ſunto,
Neq; te uincat lucrum, quod turpe ſit.
Neminem horum inuitum manere coge apud nos,
Neq; foras iube non uolentem ire,
Neq; dormientem excita (ô) Simonides quencunque no-
Armatum uino mollis ſomnus corripuerit. (ſtrum
Neq; uigilantem iube inuitum dormire:
Omnis enim coacta res moleſta eſt.
Bibere uerò uolenti aſtando (quis) miſceat:
Non omnes noctes contingit ſuauia pati.
At ego, modum enim habeo ſuauis uini,
Somni ſedatoris malorũ memor ero domũ profectus.
Oſtendam autẽ q, uinum iucundiſsimum eſt uiro potatu:
Neq; enim ſobrius ſum, neq; ualde ebrius.
Quiſquis autẽ præterierit potus modum, nõ amplius ille
Suæ ipſius linguæ compos eſt, neq; mentis.
Loquitur autem infinita, quæ ſobrijs uidentur turpia:
Veretur uerò faciens nihil, quando ebrius fuerit:
Antè qui erat ſapiens, tunc ſtultus. Sed tu hæc
Cognoſcens, ne bibe uinum ſupra modum:
Sed aut priuſquam potus ſis, ſurge, ne te urgeat
Venter, ceu malum ſeruum quotidianum.
Aut præſens ne bibe: tu uerò habes hoc uanum,
Calicis ſemper cauſſa ſanè potus es.
Hic enim fertur amicorum gratia, ille uerò proponitur:
Illum uerò dijs libas, hunc in manu habes.

Ἀμφ' ἀρετῇ τρίβου, καί σοι τὰ δίκαια φίλ' ἔστω,
μηδέ σε νικάτω κέρδος, ὅ, τ' αἰσχρὸν ἔοι.
Μηδένα τῶνδ' ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν,
μηδὲ θύραζε κέλευ' οὐκ ἐθέλοντ' ἰέναι,
μηδ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη, ὅν τινα ἡμῶν
θωρηχθέντ' οἴνῳ μαλθακὸς ὕπνος ἕλοι.
Μηδὲ τὸν ἀγρυπνέοντα κέλευ' ἀέκοντα καθεύδειν:
πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον χρῆμ' ἀνιηρὸν ἔφυ.
Τῷ πίνειν δ' ἐθέλοντι παρασταδὸν οἰνοχοείτω:
οὐ πάσας νύκτας γίγνεται ἁβρὰ παθεῖν.
Αὐτὰρ ἐγώ, μέτρον γὰρ ἔχω μελιηδέος οἴνου,
ὕπνου λυσικάκου μνήσομαι οἴκαδ' ἰών.
Δείξω δ' ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι:
οὔτε τι γὰρ νήφω, οὔτε λίην μεθύω.
Ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκέτι κεῖνος
τῆς αὐτοῦ γλώσσης καρτερός, οὐδὲ νόου.
Μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ νήφουσ' εἴδεται αἰσχρά:
αἰδεῖται δ' ἕρδων οὐδέν, ὅταν μεθύῃ:
τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων, τότε νήπιος. Ἀλλὰ σὺ ταῦτα
γιγνώσκων, μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην:
Ἀλλ' ἢ πρὶν μεθύειν ὑπανίστασο, μή σε βιάσθω
γαστὴρ ὥστε κακὸν λάτριν ἐφημέριον.
Ἢ παρεὼν μὴ πῖνε: σὺ δ' ἔχες τοῦτο μάταιον.
τῆς κοτύλης αἰεὶ τοὔνεκά τοι μεθύεις.
Ἡ μὲν γὰρ φέρεται φιλοτήσιος, ἡ δὲ πρόκειται:
τὴν δὲ θεοῖς σπένδεις, τὴν δ' ἐπὶ χειρὸς ἔχεις.

Negare non noſti, inuincibilis uerò ſanè ille (eſt),
Qui multos bibens nil ineptum dicet.
Vos uerò bene loquimini ad craterem manentes,
Inuicem iurgia diu prohibentes.
In medium loquentes ſimul cum uno, & cum omnibus,
Et ſic conuiuium ſit non iniucundum.
Inſipientis uiri ſimul & ſapientis, uinum: quando ſanè
Potatur ſupra modum, leuem facit mentem.
In igne quidem aurum & argentum periti uiri
Cognoſcunt: uiri uerò uinum indicat mentem,
Et maximè etiam ſapientis, q. ſupra modum hauſit bibẽs,
Ita ut deturpet & (eum), (qui) prius erat ſapiens.
Vino grauor caput (ô) Onomacrite, & mihi uim infert
Vinum, & mentis non amplius ego ſum cuſtos
Noſtræ, at domus circumcurrit: ſed ſanè ſurgens
Tentabo, num fortè & pedes uinum habeat,
Et mentem in pectoribus, timeo autem ne quid ſtultum
Faciam ebrius, & magnum dedecus habeam.
Vinum potatum copioſè malum (eſt): ſi uerò quis ipſum
Bibat ſapienter, non malum (eſt), ſed bonum.
Veniſti ſanè (ô) Cleariſte profundum pontum permenſus
Huc ad nihil habentem, ô miſer, nihil habens.
Nauis ſanè lateribus ſub tranſtra ponemus nos
(O) Cleariſte, quæ habemus, & quæ tribuũt dij. (nerit
Eorũ aũt quæ ſunt (nobis) optima dabimus, ſi uerò quis ue-
(O) Iupiter, amicus qui ſit, (dicã ei) recumbe, ut ami-
(citiam habes.

Neq;

Αρνεῖσθαι δ' οὐκ οἶδας, ἀνίκητος δέ τι οὗτος,
Ος πολλὰς πίνων μή τι μάταιον ἐρεῖ.
Υμεῖς δ' εὖ μυθεῖσθαι παρὰ κρητῆρι μένοντες,
Αλλήλων ἔριδας δὴν ἀπερυκόμενοι.
Εἰς τὸ μέσον φωνεῦντες ὁμῶς ἑνὶ καὶ συνάπασι,
Χοὔτως συμπόσιον γίγνεται οὐκ ἄχαρι.
Αφρονος ἀνδρὸς ὁμῶς καὶ σώφρονος, οἶνος, ὅταν δὴ
Πίνει ὑπὲρ τὸ μέτρον, κοῦφον ἔθηκε νόον.
Εν πυρὶ μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες
Γιγνώσκουσ', ἀνδρὸς δ' οἶνος ἔδειξε νόον,
Καὶ μάλα περ πινυτοῦ, τὸν ὑπὲρ μέτρον ἤρετο πίνων,
Ωστε καταισχῦναι, καὶ πρὶν ἐόντα σοφόν.
Οἰνοβαρῶ κεφαλὴν Ονομάκριτε, καί με βιᾶται
Οἶνος, ἀτὰρ γνώμης οὐκ ἔτ' ἐγὼ ταμίης
Ημετέρης, τὸ δὲ δῶμα περὶ τρέχει. ἀλλ' ἄγ' ἀναστὰς
Πειρήσω, μήπως καὶ πόδας οἶνος ἔχει,
Καὶ νόον ἐν στήθεσι, δέδοικα δὲ μή τι μάταιον
Ερξω θωρηχθεὶς, καὶ μέγ' ὄνειδος ἔχω.
Οἶνος πινόμενος πουλὺς κακὸς, ἢν δέ τις αὐτὸν
Πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακὸς, ἀλλ' ἀγαθός.
Ηλθες δὴ Κλεάριστε βαθὺν διὰ πόντον ἀνύσας
Ενθάδ', ἐπ' οὐδὲν ἔχοντ', ὦ τάλαν, οὐδὲν ἔχων.
Νηός τοι πλευρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ θήσομεν ἡμεῖς
Κλεάριστ', οἷ' ἔχομεν, χοἷα διδοῦσι θεοί.
Τῶν δ' ὄντων τἄριστα παρέξομεν, ἢν δέ τις ἔλθῃ
Ζεῦ φίλος ὢν, κατάκεισ', ὡς φιλότητος ἔχεις.

Neq; quid facultatum mearũ celabo (te) neq; quid maius
    Tui cauſſa hoſpitij aliunde afferemus.
Si uerò quis percontetur (de) mea uita, ſic illi dicito:
    Quòd bene quidem difficulter, q, difficulter uerò ma-
Sic, ut unũ quidẽ hoſpitẽ patriũ nõ reijcere, (ximè bene,
    Xenia uerò plura eſt non potens præbere.
Non te fruſtra (ô) Plute mortales colunt maximè.
    Reuera enim facile calamitatem fers.
Etenim diuitias quidem habere bonos par eſt:
    Paupertas uerò malo commoda uiro ferre.
Heu meam pubertatem, & ſenectutem exitialem,
    Hanc quidem imminentem, illam uerò diſcedentem.
Neq; quenquam prodidi amicum, & fidelem ſocium:
    Neq; in meo animo doloſum nihil ineſt.
Semper mihi carum cor exultat, quando audiero
    Tibias ſonantes deſiderabilem ſonum.
Lætor uerò bene bibens, & tibicinem audiens:
    Lætor uerò beneſonam manibus lyram tenens:
Nunquam ſeruile caput rectum natum eſt,
    Sed ſemper obliquum, & ceruicem obliquam habet.
Neq; enim ex Scilla roſæ naſcuntur, neq; hyacinthus:
    Neq; unquam ex ancilla filius ingenuus.
Nullus uir amice Cyrne compedes fabricat ſibi,
    Si non meam mentem decipiunt dij.
Timeo ne hanc ciuitatem (ô) Polypæda, iniuria
    Quæ Centauros crudiuoros, perdat.

Oportet

Οὔτε τι τῶν ὄντων ἀποθύσομαι, οὔτε τι μεῖζον
Σῆς ἕνεκα ξενίης ἄλλοθεν οἰσόμεθα.
Ἢν δέ τις εἰρωτᾷ τὸν ἐμὸν βίον, ὧδέ οἱ εἰπεῖν:
Ὡς εὖ μὲν χαλεπῶς, ὡς χαλεπῶς δὲ μάλ' εὖ.
Ὡσθ', ἕνα μὲν ξεῖνον πατρώϊον οὐκ ἀπολείπειν,
Ξείνια δὲ πλέον ἔσ' οὐ δυνατὸς παρέχειν.
Οὐ σὲ μάτην, ὦ πλοῦτε, βροτοὶ τιμῶσι μάλιστα:
Ἦ γὰρ ῥηϊδίως τὴν κακότητα φέρεις.
Καὶ γάρ τι πλοῦτον μὲν ἔχειν ἀγαθοῖσιν ἔοικεν:
Η πενίη δὲ κακῷ σύμφορος ἀνδρὶ φέρειν.
Οἴμοι ἐγὼν ἥβης, καὶ γήραος οὐλομένοιο,
Τοῦ μὲν ἐπερχομένου, τῆς δ' ἀπανισαμένης.
Οὔτε τινὰ προὔδωκα φίλον, καὶ πιστὸν ἑταῖρον:
Οὔτ' ἐν ἐμῇ ψυχῇ, δούλιον οὐδὲν ἔνι.
Αἰεί μοι φίλον ἦτορ ἀγάλλεται, ὁππότ' ἀκούσω
Αὐλῶν φθεγγομένων ἱμερόεσσαν ὄπα.
Χαίρω δ' εὖ πίνων, καὶ ὑπ' αὐλητῆρος ἀκούων:
Χαίρω δ' εὔφθογγον χερσὶ λύρην ὀχέων.
Οὔποτε δουλείη κεφαλὴ εὐθεῖα πέφυκεν,
Ἀλλ' αἰεὶ σκολιή, καὐχένα λοξὸν ἔχει.
Οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται, οὔθ' ὑάκινθος:
Οὐδέποτ' ἐκ δούλης τέκνον ἐλευθέριον.
Οὔ τις ἀνὴρ φίλε Κύρνε πέδας χαλκεύεται αὐτῷ,
Εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.
Δειμαίνω μὴ τήνδε πόλιν πολυπαΐδη, ὕβρις,
Ἣ περ κενταύρους ὠμοφάγους ὀλέσῃ.

Χρή με

Oportet me ad amuſſim, & rectam rationem, hanc iudi-
Cyrne cauſſam: æquumq́; utriſq; dare, (care
Vatibus, auibusq́;, & ardentibus ſacrificijs,
Vt non erroris turpe dedecus habeam.
Neminem unquam malo urge, ſed iuſto
Beneficentia nihil (eſt) melius.
Nuncius mutus bellum multilacrymum excitat
Cyrne, ex procul conſpicua apparens ſpecula.
Quin equis inijce uelocibus fræna,
Hoſtilibus enim ipſos uiris occurſuros uideo.
Non multo ſpacio pertranſibunt ſemitam,
Niſi meam mentem fallunt dij.
Oportet forti eſſe animo grauib. in dolorib. conſtitutum
Atq; dijs petere liberationem immortalibus. (uirum,
Conſidera, periculum quidem in nouaculæ ſtat acie,
Aliquando multa habebis, aliquando pauciora:
Ita ut tu neq; ualde abundans poſſeſſionibus fias,
Neq; tu in multam opulentiam euadas.
Sit mihi alia quidem me habere, alia uerò multa donare:
Opes hoſtium amicis habere.
Vocari uerò ad conuiuium, ſedere autem iuxta bonum
Virum, utilem ſapientiam omnem ſcientem,
(Cauſſa) intelligendi, quando aliquid dixerit ſapiens, ut
Et hoc ad domum lucrum habens abeas. (docearis,
Pubertate oblectans (me) ludo: diu enim ſub
Terra, amiſſa anima, iacebo ſicut lapis

Mutus:

Χρή με παρὰ στάθμην, καὶ γνώμην τήνδε δικάσσαι
　Κύρνε δίκην· ἶσόν τ' ἀμφοτέροισι δόμεν,
Μάντεσιν, οἰωνοῖς τε, καὶ αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
　Ὄφρα μὴ ἀμπλακίης αἰσχρὸν ὄνειδος ἔχω.
Μηδένα πω κακότητι βιάζεο, τῷ δὲ δικαίῳ
　Τῆς εὐεργεσίης οὐδὲν ἀρειότερον.
Ἄγγελος ἄφθογγος πόλεμον πολύδακρυν ἐγείρει
　Κύρν', ἀπὸ τηλαυγέος φαινόμενος σκοπιῆς.
Ἀλλ' ἵπποις ἔμβαλλε τανυπτερύγεσσι χαλινούς,
　Δηίων γάρ σφ' ἀνδρῶν ἀντιάσειν δοκέω.
Οὐ πολλὸν τὸ μεσηγύ δια πρήξουσι κέλευθον,
　Εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.
Χρὴ τολμᾶν χαλεποῖσιν ἐν ἄλγεσι κείμενον ἄνδρα,
　Πρὸς δὲ θεῶν αἰτεῖν ἔκλυσιν ἀθανάτων.
Φράζεο, κίνδυνός τοι ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,
　Ἄλλοτε πόλλ' ἕξεις, ἄλλοτε παυρότερα:
Ὥστε σε μήτε λίην ἀφνεὸν κτεάτεσσι γενέσθαι,
　Μήτε σέ γ' ἐς πολλὴν χρημοσύνην ἐλάσαι.
Εἴη μοι τὰ μὲν αὐτὸν ἔχειν, τὰ δὲ πόλλ' ἐπιδοῦναι:
　Χρήματα τῶν ἐχθρῶν τοῖσι φίλοισιν ἔχειν.
Κεκλῆσθαι δ' ἐς δαῖτα, παρέζεσθαι δὲ παρ' ἐσθλὸν
　Ἄνδρα, χρεὼν σοφίην πᾶσαν ἐπιστάμενον,
Τοῦ συνιεῖν, ὁπόταν τι λέγῃ σοφὸν, ὄφρα διδαχθῇς,
　Καὶ τοῦτ' εἰς οἶκον κέρδος ἔχων ἀπίῃς.
Ἥβῃ τερπόμενος παίζω, δηρὸν γὰρ ἔνερθεν
　Γῆς, ὀλέσας ψυχὴν κείσομαι, ὥστε λίθος

Mutus: linquam autem amabilem lucem ſolis.
    Quamuis uerò bonus fuerim, uidebor nihil amplius.
Opinio quidem hominib. malũ magnũ (eſt) experientia
    Multi inexpertã opinionẽ habẽt bonorũ. (aũt optimũ.
Bene habeo, bene habe. quid nuncium alium mittis?
    Beneficij facilè (eſt) nuncium.
Me amici produnt, quoniam inimicum fugio,
    Tanquam gubernator Chœradas marinas.
Facilè (magis) ex bono facere malum, quàm ex malo bo-
    Ne me doce: minimè tantus ſum, (ut) diſcam. (num.
Odi malum uirum: tacitè uerò adſum,
    Paruæ auis leuem habens mentem.
Odi uerò mulierẽ circumcurſantem, uirumq; proteruum,
    Quicunq; alienum uult aurum arare.
Sed quæ quidem præterierunt, impoßibilia ſunt factu
    Opera: quæ autem pòſt (erunt), cuſtodiæ curæ ſint.
Omnibus ſanè periculum in rebus: neq; quis nouit
    Quo euadere futurus eſt, re incipiente.
Sed hic quidem celebrari tentans, non prouidus
    In magnum incommodum, & graue cecidit.
Sed benefacienti Deus in omnibus ponit
    Succeſſum bonum, liberationem ſtultitiæ.
Tolerare oportet quæ dant dij hominibus mortalibus,
    Facileq; ferre utranq; ſortem.
Neq; malis ægrotans ange mentem, neq; bonis (deris.
    Oblecteris repentè, antè (quàm) finem extremum ui-

(O) homo,

Ἄφθογγος· λείψω δ' ἐρατὸν φάος ἠελίοιο.
Ἔμπης δ' ἐσθλὸς ἐὼν ὄψομαι οὐδὲν ἔτι.
Δόξα μὲν ἀνθρώποισι κακὸν μέγα, πεῖρα δ' ἄριστον.
Πολλοὶ ἀπείρητον δόξαν ἔχουσ' ἀγαθῶν.
Εὖ ἔρδω, εὖ πράττε, τί κ' ἄγγελον ἄλλον ἰάλλεις;
Τῆς εὐεργεσίης ῥηιδίη ἀγγελίη.
Οἵ με φίλοι προδιδοῦσιν, ἐπεὶ τόν γ' ἐχθρὸν ἀλεῦμαι
Ὥστε κυβερνήτης χοιράδας εἰναλίας.
Ῥήιδιον ἐξ ἀγαθοῦ θεῖναι κακὸν, ἢ ἐκ κακοῦ ἐσθλόν.
Μή με δίδασκε· οὔτοι τηλίκος εἰμὶ μαθεῖν.
Ἐχθαίρω κακὸν ἄνδρα· καλυψαμένη δὲ πάρειμι,
Μικρῆς ὄρνιθος κοῦφον ἔχουσα νόον.
Ἐχθαίρω δὲ γυναῖκα περίδρομον, ἄνδρα τε μάργον,
Ὡς τὴν ἀλλοτρίην βούλετ' ἄρουραν ἀροῦν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προβέβηκεν ἀμήχαν' ἔνεσι γενέσθαι
Ἔργα, τάδ' ἐξοπίσω τῇ φυλακῇ μελέτω.
Πᾶσιν τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδε
Ποῖ χήσειν μέλλει, πρήγματος ἀρχομένου.
Ἀλλ' ὁ μὲν εὐδοκιμεῖν πειρώμενος, οὐ προνοήσας
Εἰς μεγάλην ἄτην, καὶ χαλεπὴν ἔπεσε.
Τῷ δὲ καλῶς ποιεῦντι θεὸς περὶ πάντα τίθησι,
Συντυχίην ἀγαθὴν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.
Τολμᾶν χρὴ τὰ διδοῦσι θεοὶ θνητοῖσι βροτοῖσι,
Ῥηιδίως δὲ φέρειν ἀμφοτέρων τὸ λάχος.
Μήτε κακοῖσι νοσῶν λυποῦ φρένα, μήτ' ἀγαθοῖσι
Τερφθῇς ἐξαπίνης πρὶν τέλος ἄκρον ἰδεῖν.

(O) homo, inter nos à longe ſimus amici:
Præter hanc, omnis rei eſt ſatietas.
Diu ſanè & amici ſimus. cæterum etiam alijs conuerſare
Viris, qui tuam magis cognoſcunt mentem.
Non me feſelliſti iens per uiam, quam iam & prius
Agebas, furans noſtram amicitiam.
Peri (ô) dijsq; inimice, & hominibus infidelis,
Frigidum qui in ſinu uarium habebas anguem.
Talia uerò & Magnetas perdiderunt facinora, & iniu-
Qualia nunc ſacram hanc ciuitatem occupant. (ria,
Multò ſanè plures (quàm) fames, ſatietas perdidit iam
Viros, quotquot parte plus habere uolebant.
(In) initio mendacij modica gratia, atq; in fine:
Turpe ſanè lucrum, & malum utrunq;
Eſt: neq; quicquam pulcrum (eſt, ei) quem mendacium
Viro: etſi exierit primùm ex ore. (comitetur,
Non difficile (eſt) uituperare propinquum, neq; ipſum
Laudare: improbis uiris hæc curæ ſunt.
Tacere autem non uolunt mali, mala garrientes,
Sed boni omnium modum ſciunt habere.
Neminem prorſus bonum, & moderatum uirum,
Eorum (qui) nunc (ſunt), hominum ſol aſpicit.
Non admodum hominibus ex animi ſentētia omnia fiunt,
Multo enim mortalibus præſtantiores (ſunt) immor-
Multum in anxietatibus uerſor, mœrens corde: (tales,
Summam enim paupertatem non prætercurrimus.

Qui-

Ἄνθρωπ', ἀλλήλοισιν ἀπόπροθεν ὦμεν ἑταῖροι:
Πλὴν τούτου, παντὸς χρήματός ἐστι κόρος.
Δὴν δὴ καὶ φίλοι ὦμεν. ἀτάρ τ' ἄλλοισιν ὁμίλει
Ἀνδράσιν, οἳ τὸν σὸν μᾶλλον ἴσασι νόον.
Οὐ μ' ἔλαθες φοιτῶν κατ' ἀμαξιτὸν, ἣν ἄρα καὶ πρὶν
Ἠλάστρεις, κλέπτων ἡμετέρην φιλίην.
Ἔρρε θεοῖσίν τ' ἐχθρὲ, καὶ ἀνθρώποισιν ἄπιστε,
Ψυχρὸν ὃς ἐν κόλπῳ ποικίλον εἶχες ὄφιν.
Τοιάδε καὶ Μάγνητας ἀπώλεσεν ἔργα καὶ ὕβρις,
Οἷα τὰ νῦν ἱερὴν τήνδε πόλιν κατέχει.
Πολλῷ τοι πλέονας λιμοῦ κόρος ὤλεσεν ἤδη
Ἄνδρας, ὅσοι μοίρης πλεῖον ἔχειν ἔθελον.
Ἀρχῇ ἔπι ψεύδους μικρὴ χάρις, ἐς τε τελευτὴν:
Αἰσχρὸν δὴ κέρδος καὶ κακὸν ἀμφότερον
Γίγνεται: οὐδέ τι καλὸν, ὅτῳ ψεῦδος προσομαρτῇ
Ἀνδρὶ, κἂν ἐξέλθῃ πρῶτον ἀπὸ στόματος.
Οὐ χαλεπὸν ψέξαι τὸν πλησίον, οὐδὲ μὲν αὐτὸν
Αἰνῆσαι, δειλοῖς ἀνδράσι ταῦτα μέλει.
Σιγᾶν δ' οὐκ ἐθέλουσι κακοὶ, κακὰ λεσχάζοντες,
Οἱ δ' ἀγαθοὶ πάντων μέτρον ἴσασιν ἔχειν.
Οὐδένα παμπήδην ἀγαθὸν, καὶ μέτριον ἄνδρα,
Τῶν νῦν ἀνθρώπων ἠέλιος καθορᾷ.
Οὔτι μάλ' ἀνθρώποις καταθύμια πάντα τελεῖται,
Πολλῷ γὰρ θνητῶν κρέσσονες ἀθάνατοι.
Πόλλ' ἐν ἀμηχανίῃσι κυλίνδομαι, ἀχνύμενος κῆρ:
Ἀκρὴν γὰρ πενίην οὐχ ὑπερεδράμομεν.

Quilibet diuitem uirum colit, contemnit autē pauperem:
Omnibus uerò hominibus ea ineſt mens.
Omnigenæ nequitiæ inter homines ſunt,
Omnigenæq́; uirtutes, & uitæ artes.
Difficile (eſt) ſapientem apud inſipientes multa loqui,
Et tacere ſemper: hoc enim non (eſt) poßibile.
Turpe ſanè (eſt) ebrium apud uiros ſobrios eſſe:
Turpe uerò, ſi ſobrius apud ebrios maneat.
Pubertas & adoleſcentia alleuant mentem uiri:
Multorum uerò effert animum in errorem.
Cui non animi libidine fortior (eſt) mens, (ille) ſemper in
Cyrne, & magnis uerſatur in erroribus. (noxis
Conſulta bis & ter, quod tibi in mentem uenerit:
Nocuus enim profectò præceps uir eſt.
Viros bonos ſequitur conſilium, & pudor:
Qui nunc inter multos reuera (ſunt) pauci.
Spes & periculum inter homines (ſunt) ſimiles:
Illa enim grauia ſunt numina, utrinq;.
Sæpe præter opinionem & ſpem contingit inuenire
Res uirorum: conſilijs uerò non ineſt finis.
Non ſanè moleſtia afficit ullus, neq; amicum, neq; inimi-
Niſi ſeriam rem conſequaris. (cum:
Multi apud craterem amici ſunt ſodales:
In autem ſeria re pauciores.
Paucos curatores fideles inuenias amicos,
Poſitus in magna animi anxietate.

Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν:
　Πᾶσιν δ' ἀνθρώποις αὐτὸς ἔνεστι νόος.
Παντοῖαι κακότητες ἐν ἀνθρώποισιν ἔασι,
　Παντοῖαι δ' ἀρεταί, καὶ βιότου παλάμαι.
Ἀργαλέον φρονέοντα παρ' ἄφροσι πόλλ' ἀγορεύειν,
　Καὶ σιγᾶν αἰεί: τοῦτο γὰρ οὐ δυνατόν.
Αἰσχρόν τοι μεθύοντα παρ' ἀνδράσι νήφουσ' εἶναι:
　Αἰσχρὸν δ' εἰ νήφων παρ' μεθύουσι μένῃ.
Ἥβη καὶ νεότης ἐπικουφίζει νόον ἀνδρός:
　Πολλῶν δ' ἐξαίρει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην.
Ὧπερ μὴ θυμοῦ κρέσσων νόος, αἰὲν ἐν ἄταις
　Κύρνε τι, καὶ μεγάλαις κεῖται ἐν ἀμπλακίαις,
Βουλεύου δὶς καὶ τρίς, ὅ, τι κ' ἐπὶ τὸν νόον ἔλθοι:
　Ἀτηρὸς γάρ τοι λάβρος ἀνὴρ τελέθει.
Ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς ἕπεται γνώμη τε καὶ αἰδώς:
　Οἳ νῦν ἐν πολλοῖς ἀτρεκέως ὀλίγοι.
Ἐλπὶς καὶ κίνδυνος ἐν ἀνθρώποισιν ὅμοιοι:
　Οὗτοι γὰρ χαλεποὶ δαίμονες ἀμφότεροι.
Πολλάκοι πὰρ δόξαν τε καὶ ἐλπίδα γίγνεται εὑρεῖν
　Ἔργ' ἀνδρῶν βουλαῖς δ' οὐκ ἐπέγεντο τέλος.
Οὔτοι κήδει ὁ εἷς, οὔτ' ἑαυτόν, οὔτε τὸν ἐχθρόν:
　Εἰ μὴ σπουδαίου πρήγματος ἀντιτύχοις.
Πολλοὶ πὰρ κρητῆρι φίλοι γίγνονται ἑταῖροι:
　Ἐν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.
Παύρους κηδεμόνας πιστοὺς εὕροις κεν ἑταίρους,
　Κείμενος ἐν μεγάλῃ θυμοῦ ἀμηχανίῃ.

Iam nunc pudor quidem inter homines perijt,
Sed impudentia terram circumit.
Heu improba paupertas, cur meis decumbens humeris
Corpus deturpas, & mentem noſtram?
Turpia autem me non uolentem ui, & multa doces,
Bona ab hominibus & honeſta edoctum?
Beatus ſim, & dijs carus immortalibus,
Cyrne, uirtutem uerò aliam nullam amo.
Tecum Cyrne affecto malè mœremus omnes:
Sed ſanè alienus dolor diem unum durat tantum.
Nihil nimis difficilibus contriſteris mentem, neq; bonis
Gaude: quoniam eſt uiri omnia ferre boni.
Neq; iurare oportet hoc aliquid: nunquam res hæc erit
Dij etenim oderunt, quibus adeſt finis.
Et facere ſanè aliquid: & ex malo bonum factum eſt,
Et malum ex bono: & pauper uir
Statim ualde ditauit (ſe): & qui ualde multa acquiſiuit
Derepentè, omnia profectò perdidit nocte una.
Et ſapiens peccauit, & inſipientem ſæpe gloria
Secuta eſt: & honorē, etiā (qui) malus erat, inuenit.
Siquidem opes haberem (ô) Simonida, quales noui,
Non poſſem angi bonis congrediens: (tus
Nunc autem me cognoſcentem prætereunt, ſum uerò mu-
Opibus, multis ſciens licet melius adhuc.
Quare nunc ferimur, uelis albis expaßis,
Melio ex ponto noctem per tenebroſam.

Exhau-

Ἤδη νῦν αἰδὼς μὲν ἐν ἀνθρώποισιν ὄλωλεν,
    Αὐτὰρ ἀναιδείη γαῖαν ἐπιστρέφεται.
Ἆ δειλὴ πενίη, τί ἐμοῖσι καθημένη ὤμοις
    Σῶμα καταισχύνεις, καὶ νόον ἡμέτερον;
Αἰσχρὰ δέ μ᾽ οὐκ ἐθέλοντα βίῃ καὶ πολλὰ διδάσκεις,
    Ἐσθλὰ παρ᾽ ἀνθρώπων καὶ κάλ᾽ ἐπιστάμενον;
Εὐδαίμων εἴην, καὶ θεοῖς φίλος ἀθανάτοισι,
    Κύρν᾽ ἀρετῆς δ᾽ ἄλλης οὐδεμιῆς ἔραμαι.
Σὼ σὺ Κύρνε παθόντι κακῶς ἀνιώμεθα πάντες:
    Ἀλλά τοι ἀλλότριον κῆδος ἐφημέριον.
Μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἀσῶ φρένα, μηδ᾽ ἀγαθοῖσι
    Χαῖρ᾽, ἐπεὶ ἔστ᾽ ἀνδρὸς πάντα φέρειν ἀγαθοῦ.
Οὐδ᾽ ὀμόσαι χρὴ τοῦτο τι μήποτε πρῆγμα τόδ᾽ ἔσται
    Θεοὶ καὶ γὰρ νεμεσῶσ᾽, οἷσιν ἔπεστι τέλος.
Καὶ πρῆξαι μέντοι τι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸν ἔγεντο,
    Καὶ κακὸν ἐξ ἀγαθοῦ: καί τε πενιχρὸς ἀνὴρ
Αἶψα μάλ᾽ ἐπλούτησε: καὶ ὃς μάλα πολλὰ πέπαται
    Ἐξαπίνης, πάντ᾽ οὖν ὤλεσε νυκτὶ μιᾷ
Καὶ σώφρων ἥμαρτε, καὶ ἄφρονι πολλάκι δόξα
    Ἕσπετο, καὶ τιμῆς καὶ κακὸς ὢν ἔλαχεν.
Εἰ μὲν χρήματ᾽ ἔχοιμι Σιμωνίδη, οἷά περ ᾔδειν,
    Οὐκ ἂν ἀνιῴμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών:
Νῦν δέ με γιγνώσκοντα παρέρχεται, εἰμὶ δ᾽ ἄφωνος
    Χρημοσύνῃ, πολλῶν γνοὺς περ ἄμεινον ἔτι.
Οὕνεκα νῦν φερόμεσθα, καθ᾽ ἱστία λευκὰ βαλόντες,
    Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δνοφερήν.

Exhaurire aũt(ſentinam)non uolunt: ſuperat aũt mare
Vtrunq; nauis latus: ubi ualde quis difficile
Seruatur,illi uerò dormiunt:gubernatorẽ quidẽ fecerunt
Bonũ ſanè,qui cuſtodiam habebat peritè. (quieſcere
Opes autem rapiunt ui: decor uerò perijt.
Diuiſio autem non amplius fit in medium.
Baiuli uerò imperant,mali autem ſuper bonos:
Timeo ne quo modo nauem fluctus abſorbeat.
Hæc mihi ænigmaticè dicta ſint,occulta probis:
Cognoſcere aũt poteſt quis etiã malum ſi ſapiens ſit.
Multi diuitias habent imperiti: alij autem honeſta
Quærunt,graui oppreßi paupertate.
Facere autem utriſq; difficultas incumbit:
Prohibent enim hos quidem opes,illos uerò mens.
Non licet mortalibus aduerſus immortales pugnare,
Neq;(in)ius uocare: nemini hoc fas(eſt)
Non oportet paſcere,quod non paſcendum fuerit:
Neq; facere,quod non melius ſit perficere.
Gaudens bene perficias uiam magnum per pontum,
Et te Neptunus gaudium amicis reducat.
Multos ſanè ſatietas uiros perdidit inſipientes: (ſunt.
Cognoſcere enim difficile eſt modum quando bona ad-
Non poſſum tibi(ô)anime præbere neceſſaria omnia:
Suſtine. nam pulcra non tu ſolus amas.
Bene quidem habente me,mũlti(ſunt)amici. Si uerò quid
Contigerit,pauci fidelem habent mentẽm. (ſiniſtrum

Ἀντλεῖν δ' οὐκ ἐθέλουσιν, ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα,
Ἀμφοτέρων τοίχων, ἦ μάλα τις χαλεπῶς
Σώζεται, οἳ δ' εὕδουσι: κυβερνήτην μὲν ἔπαυσαν
Ἐσθλόν γ', ὃς φυλακὴν εἶχεν ἐπισταμένως.
Χρήματα δ' ἁρπάζουσι βίῃ, κόσμος δ' ἀπόλωλε.
Δασμὸς δ' οὐκ ἔτ' ἴσως γίγνεται εἰς τὸ μέσον.
Φορτηγοὶ δ' ἄρχουσι, κακοὶ δ' ἀγαθῶν καθύπερθεν:
Δειμαίνω μήπως ναῦν κατὰ κῦμα πίῃ.
Ταῦτά μοι ἠνίχθω κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσι:
Γιγνώσκοι δ' ἄν τις καὶ κακὸν, ἂν σοφὸς ᾖ.
Πολλοὶ πλοῦτον ἔχουσιν ἀΐδριες, οἳ δὲ τὰ καλὰ
Ζητοῦσιν, χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ.
Ἔρδειν δ' ἀμφοτέροισιν ἀμηχανίη παράκειται:
Εἴργει γὰρ τοὺς μὲν χρήματα, τοὺς δὲ νόος.
Οὐκ ἔστι θνητοῖσι πρὸς ἀθανάτους μαχέσασθαι,
Οὐδὲ δίκην εἰπεῖν: οὐδενὶ τοῦτο θέμις.
Οὐ χρὴ ποιμαίνειν, ὅ, τι μὴ ποιμαντέον εἴη:
Οὐδ' ἔρδειν ὅ, τι μὴ λώϊον ᾖ τελέσαι.
Χαίρων εὖ τελέσειας ὁδὸν μεγάλου διὰ πόντου,
Καί σε Ποσειδάων χάρμα φίλοις ἀγάγοι.
Πολλούς τοι κόρος ἄνδρας ἀπώλεσεν ἀφρονέοντας:
Γνῶναι γὰρ χαλεπὸν μέτρον, ὅτ' ἐσθλὰ παρῇ.
Οὐ δύναμαί σοι θυμὲ παράσχειν ἄρμενα πάντα:
Τέτλαθι. τῶν δὲ καλῶν οὔτι σὺ μοῦνος ἐρᾷς.
Εὖ μὲν ἔχοντος ἐμοῦ, πολλοὶ φίλοι, ἢν δέ τι δεινὸν
Ἐγκύρσῃ, παῦροι πιστὸν ἔχουσι νόον.

Turbæ autem hominum uirtus unica eſt hæc
Diteſcere: ſed aliarum rerum nullus ſanè eſt uſus.
Neq; ſi iuſticiam quidem habeas Rhadamanthi ipſius,
Plura uerò ſciueris, (quàm) Acolides Siſyphus.
Qui etiam ex inferno peritijs redijt,
Perſuaſa Proſerpina blandis uerbis.
Quæ hominibus præbet obliuionem, lædens ſenſum:
Alius uerò nondum quis hoc conſiderauit.
Quemcunq; ſanè mortis nigra nebula obtexerit,
Veneritq; in horridum locum mortuorum,
Nigrasq; portas tranſierit, quæ mortuorum
Animas cohibent, etſi recuſantes.
Veruntamen illinc Siſyphus rurſus redijt heros,
Ad lucem ſolis, ſua uariarum rerum peritia.
Neq; ſi falſa quidem facis ueris ſimilia,
Linguam habens bonam Neſtoris diuini:
Celerior autem fueris pedes uelocibus Harpyis,
Et filijs Boreæ, quorum celeriter eunt pedes:
At certè oportet omnes ſententiam hanc reponere,
Quod diuitiæ plurimam (in) omnibus habēt poteſtatē.
Aequaliter diuites ſunt, (is) cui multum argentum eſt,
Et aurum, & terræ farriferæ arua,
Equiq; muliq;: & cui neceſſaria adſunt
Ventriq; & lateribus, & pedibus grata pati,
Pueri & mulieris, quando uerò illorum uenerit
Tempus, & cum pubertate eſt congruum.

Hæc

~~Πλῆθος δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἥδε~~
~~Πλουτεῖν, τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος.~~
Οὐδ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχοις Ῥαδαμάνθυος αὐτοῦ,
Πλείονα δ' εἰδείης Αἰολίδου Σισύφου.
Ὅς τε καὶ ἐξ ἀΐδαο πολυϊδρείῃσιν ἀνῆλθεν,
Πείσας Περσεφόνην αἱμυλίοισι λόγοις.
Ἥτε βροτοῖς παρέχει λήθην, βλάπτουσα νόημα:
Ἄλλος δ' οὔπω τις τοῦτό γ' ἐπεφράσατο.
Ὅν τινα δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφικαλύψοι,
Ἔλθοι δ' ἐς κρυερὸν χῶρον ἀποφθιμένων,
Κυανέας τε πύλας παραμείψεται, αἵτε θανόντων
Ψυχὰς εἴργουσιν, καί περ ἀναινομένας.
Ἀλλ' ἄρα κἀκεῖθεν Σίσυφος πάλιν ἤλυθεν ἥρως,
Ἐς φάος ἠελίου σφῇσι πολυφροσύναις.
Οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
Γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστορος ἀντιθέου:
Ὠκύτερος δ' εἴησθα πόδας ταχεῶν ἀρπυιῶν,
Καὶ παίδων Βορέου, τῶν ἄφαρ εἰσὶ πόδες:
Ἀλλά γε χρὴ πάντας γνώμην ταύτην καταθέσθαι,
Ὡς πλοῦτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν.
Ἴσόν τι πλουτοῦσιν, ὅτῳ πολὺς ἄργυρός ἐστι,
Καὶ χρυσὸς, καὶ γῆς πυροφόρου πεδία.
Ἵπποι θ', ἡμίονοί τε, καὶ ᾧ τὰ δέοντα πάρεστι
Γαστρί τε, καὶ πλευραῖς, καὶ ποσὶν ἁβρὰ παθεῖν,
Παιδός τ' ἠδὲ γυναικός, ὅταν δέ κε τῶν ἀφίκηται
Ὥρη, σὺν δ' ἥβη γίγνεται ἁρμόδια.

Hæc(ſunt)diuitiæ hominibus,nam ſuperfluas omnes
Opes habens nemo uenit in infernum.
Neq; precia dans mortem fugerit,neq; graues
Morbos,neq; malam ſenectutem inſtantem.
(O)Iupiter pater,utinam fiant dijs amica,ſceleſtis quidē
Contumeliam placere,& ipſis hoc ſit gratum.
Animo improba facinora,in mentibus autem quiſquis Mi
Fecerit,deos nihil curans. (neruæ
Ipſum poſtea rurſus luere mala,neq; poſtea
Patris improbitas libris ſit malum.
Filij uerò,qui(cum ſint)iniuſti patris,iuſta cognoſcentes
Faciunt,(ô)Iupiter,tuam iram reuerentes.
Ab initio iuſta inter ciues amantes,
Ne quam tranſgreßionem luant parentum.
Hæc ſint beatis dijs grata. nunc uerò qui facit (ſcelus)
(Ille)effugit: pœnam autem alius poſtea fert.
Et hoc,(ô)immortalium rex,quomodo eſt iuſtum?
Facinora qui uir extrà exiſtens iniuſta
Nullam iniquitatem habens,neq; iuſiurandum impium.
Sed iuſtus exiſtens,non iuſta patiatur?
Quis itaq; & homo alius reſpiciens ad eum,poſtea
Veneretur deos? & quem animum habens.
Quando uir iniuſtus,& ſceleratus,neq; cuiuſquam uiri,
Neq; quicquam deorum iram timens,
Contumeliam facit(alijs)diuitijs ſaturatus: iuſti uerò
Affliguntur graui preßi paupertate?

Hæc

Ταῦτ' ἄφενος θνητοῖσι, τὰ γὰρ περιώσια πάντα
Χρήματ' ἔχων οὐδεὶς ἔρχεται εἰς ἀΐδην.
Οὐδ' ἂν ἄποινα διδοὺς θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρείας
Νούσας, οὐδὲ κακὸν γῆρας ἐπερχόμενον.
Ζεῦ πάτερ, εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλα, τοῖς μὲν ἀλιτροῖς
Ὕβριν ἁδεῖν, καί σφιν τοῦτο γένοιτο φίλον,
Θυμῷ σχέτλια ἔργα, μετὰ φρεσὶ δ' ὅστις ἀπηνὴς
Ἐργάζοιτο, θεῶν μηδὲν ὀπιζόμενος.
Αὐτὸν ἔπειτα πάλιν τίσαι κακὰ, μηδ' ἔτ' ὀπίσω
Πατρὸς ἀτασθαλίη παισὶ γένοιτο κακόν.
Παῖδες δ', οἵ τ' ἀδίκου πατρὸς τὰ δίκαια νοεῦντες
Ποιοῦσι, Κρονίδη, σὸν χόλον ἁζόμενοι.
Ἐξ ἀρχῆς τὰ δίκαια μετ' ἀστοῖσιν φιλέοντες,
Μή τιν' ὑπερβασίην ἀντιτίνειν πατέρων.
Ταῦτ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς φίλα. νῦν δ' ὁ μὲν ἔρδων
Ἐκφεύγει: τὸ κακὸν δ' ἄλλος ἔπειτα φέρει.
Καὶ τοῦτ', ἀθανάτων βασιλεῦ, πῶς ἐστι δίκαιον;
Ἔργων ὅστις ἀνὴρ ἐκτὸς ἐὼν ἀδίκων,
Μή τιν' ὑπερβασίην κατέχων, μηδ' ὅρκον ἀλιτρὸν,
Ἀλλὰ δίκαιος ἐὼν, μὴ τὰ δίκαια πάθῃ;
Τίς δή κεν βροτὸς ἄλλος ὁρῶν πρὸς τοῦτον, ἔπειτα
Ἅζοιτ' ἀθανάτους; καὶ τίνα θυμὸν ἔχων,
Ὁππότ' ἀνὴρ ἄδικος, καὶ ἀτάσθαλος, οὔτε τευ ἀνδρὸς,
Οὔτε τι ἀθανάτων μῆνιν ἀλευόμενος,
Ὑβρίζει πλούτῳ κεκορημένος: οἱ δὲ δίκαιοι
Τρύχονται, χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ;

Hæc diſcens (ô) care ſodalis, iuſtè opes acquire,
Prudentem animum habens ſine peccato.
Semper horum uerſuum memor: ad poſtremum uerò
Probabis, uerbo frugi obtemperans.
Iupiter quidem (ſuper) hanc ciuitatem teneat (in) æthere
Semper dextram manum in illæſionem. (manens
Alijq; immortales beati dij: ſed Apollo
Concinnet linguam, & mentem noſtram:
Cithara rurſus ſonet ſacrum melos, ſiue etiam tibia.
Nos uerò libationibus deos placantes,
Bibamus, iucunda inter nos loquentes,
Nihil Medorum metuentes bellum.
Hic eſſe, & meliorem lætum animum habentes,
Sine curis hilariter uiuere
Oblectatos, longè uerò malas ſortes arcere,
Senectutemq; exitialem, & mortis finem.
Oportet Muſarum famulum, & nuncium, ſi quid eximiũ
Nouerit ſapientiæ, non inuidum eſſe:
Sed alia quidem inquirere, alia uerò indicare, alia uerò
Quid ipſis profuerit ſolus ſciens? (facere,
Phœbe rex, ipſe quidẽ turri ornaſti ciuitatem ſummam,
Alcathoo Pelopis filio gratificans:
Ipſe uerò exercitum contumelioſum Medorum abarce
Hac ciuitate, ut tibi populi in læticia
Vere ineunte claras mittant Hecatombas
Delectati cithara, & hilari conuiuio.

Pæanumq;

Ταῦτα μαθὼν φίλ' ἑταῖρε, δικαίως χρήματα ποιοῦ,
Σώφρονα θυμὸν ἔχων ἐκτὸς ἀτασθαλίης.
Αἰεὶ τῶνδ' ἐπέων μεμνημένος, ἐς δὲ τελευτὴν
Αἰνήσεις, μύθῳ σώφρονι πειθόμενος.
Ζεὺς μὲν τῆς δὲ πόληος ὑπειρέχοι αἰθέρι ναίων
Αἰεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ.
Ἄλλοι τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοὶ, αὐτὰρ ἀπόλλων
Ἀρθρώσαι γλῶσσαν, καὶ νόον ἡμέτερον:
Φόρμιγξ αὖ φθέγγοιτ' ἱερὸν μέλος, ἠδὲ καὶ αὐλῷ.
Ἡμεῖς δὲ σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι,
Πίνωμεν, ~~χαρίεντα μετ' ἀλλήλοισι λέγοντες,~~
Μηδὲν τὸν Μήδων, δειδιότες πόλεμον.
Ὧδ' εἶναι, καὶ ἄμεινον εὔφρονα θυμὸν ἔχοντας,
Νόσφι μεριμνάων εὐφροσύνως διάγειν
Τερπομένους, τῆλε δὲ κακὰς ἀπὸ κῆρας ἀμῦναι,
Γῆρας τ' οὐλόμενον, καὶ θανάτοιο τέλος.
Χρὴ μουσῶν θεράποντα, καὶ ἄγγελον, εἴ τι περισσὸν
Εἰδείη σοφίης, μὴ φθονερὸν τελέθειν:
Ἀλλὰ τὰ μὲν μῶσθαι, τὰ δὲ δεικνύναι, ἄλλα δὲ ποιεῖν.
Τί σφιν χρήσηται μοῦνος ἐπιστάμενος;
Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην,
Ἀλκαθόῳ Πέλοπος παιδὶ χαριζόμενος:
Αὐτὸς δὲ στρατὸν ὑβριστὴν Μήδων ἀπέρυκε
Τῆς δὲ πόλευς, ἵνα σοι λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ
Ἦρος ἐπερχομένου, κλειτὰς πέμπωσ' ἑκατόμβας
Τερπόμενοι κιθάρῃ, καὶ ἐρατῇ θαλίῃ.

Pæanumq; choris, uociferationibusq́;, tuum circũ altare.
Profectò enim ego timeo, ſtultitiam intuens,
Et ſeditionem Græcorum, populi corruptricem. ſed tu
Propitius noſtram hanc cuſtodi ciuitatem. (Phœbe
Veni quidem enim ego et in Siculam aliquando terram:
Veniq́; in Eubœæ uitiferum ſolum,
Spartamq; Eurotæ arundiniferi claram urbem:
Et me excipiebant alacriter omnes aduenientem:
Sed nulla mihi oblectatio in præcordia uenit eorum,
Adeò nihil ſanè erat carius aliud patria.
Nunquam mihi cura recentior alia oſtendatur
Loco amabilis ſapientiæ: ſed hanc ſemper habens,
Oblecter cithara & ſaltatione, & carmine:
Et cum bonis bonam habeam mentem.
Neq; quenquam externum offendens factis improbis,
Neq; quenquam ciuium. ſed iuſtus exiſtens
Tuam ipſius mentem oblecta: moroſorum uerò ciuium
Alius alijs male, alius melius dicet.
Bonos alius ualde uituperat, alius laudat:
Malorum uerò mentio fit nulla.
Hominum autem inculpatus ſuper terram eſt nullus:
Sed cui melius (eſt)? cuius non pluribus cura eſt.
Nullus hominum neq; erit, neq; fuit,
Qui omnibus placens deſcendet in (domum) Plutonis.
Neq; enim qui mortalibus & immortalibus imperat
Iupiter Saturnius, hominibus omnibus placere poteſt.

Torno

Παιάνων τε χοροῖς, ἰαχαῖσί τε, σὸν περὶ βωμόν.
 Ἦ γὰρ ἔγωγε δέδοικ', ἀφραδίην ἐσορῶν,
Καὶ στάσιν ἑλλήνων, λαοφθόρον. ἀλλὰ σὺ φοῖβε
 Ἵλαος ἡμετέρην τήνδε φύλασσε πόλιν.
Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς σικελήν ποτε γαῖαν:
 Ἦλθον δ' εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον,
Σπάρτην τ' εὐρώτα δονακοτρόφον, ἀγλαὸν ἄστυ:
 Καί μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον:
Ἀλλ' οὔτοις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων,
 Οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.
Μή ποτέ μοι μελέδημα νεώτερον ἄλλο φανείη
 Ἀντ' ἀρετῆς σοφίης, ἀλλὰ τόδ' αἰὲν ἔχων,
Τερποίμην φόρμιγγι, καὶ ὀρχηθμῷ, καὶ ἀοιδῇ:
 Καὶ μετὰ τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὸν ἔχοιμι νόον.
Μήτε τινὰ ξεῖνον δηλεύμενος ἔργμασι λυγροῖς,
 Μήτε τιν' ἐνδήμων. ἀλλὰ δίκαιος ἐών.
Τὴν σαυτοῦ φρένα τέρπε: δυσηλεγέων δὲ πολιτῶν
 Ἄλλος τοῖς δὲ κακῶς, ἄλλος ἄμεινον ἐρεῖ.
Τοὺς ἀγαθοὺς ἄλλος μάλα μέμφεται, ἄλλος ἐπαινεῖ:
 Τῶν δὲ κακῶν μνήμη γίγνεται οὐδεμία.
Ἀνθρώπων δ' ἄψεκτος ἐπὶ χθονὶ γίγνεται οὐδείς:
 Ἀλλ' ὧ λώϊον, οὗ μὴ πλεόνεσσι μέλει.
Οὐδ' εἰς ἀνθρώπων οὔτ' ἔσσεται οὔτε πέφυκεν,
 Ὅστις πᾶσιν ἁδὼν δύσεται εἰς ἀΐδου.
Οὐδὲ γὰρ ὃς θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει,
 Ζεὺς κρονίδης θνητοῖς πᾶσιν ἁδεῖν δύναται.

Τόρνου.

Torno & amuſsi, & gnomone uirum oracula petentem
Rectius, oportet quidem Cyrne obſeruantem (eſſe).
Cuinam (in) Pythone deus reſpondens ſacerdoti
Vaticinium ſignificauerit pingui ex adyto.
Neq; quicq̃ enim addens, nullum poteris quodq̃ remediũ
Neq; auferens, à dijs errorem profugere. (inuenire:
Rem paſſus ſum morte inimici nihil inferiorem,
Sed aliarum omnium (rerum) Cyrne moleſtiſsimam.
Me amici prodiderunt: ego uerò inimicos accedens,
Videbo & eorum, quamcunq; habeant, mentem.
Bos mihi in lingua forti pede calcitrando inſiliens,
Prohibet garrire, etiam ſcientem.
Cyrne tamen uerò, quod fatum (eſt) pati, non licet effu-
Quod uerò fatum (eſt) pati, non timeo pati. (gere:
In ualde durum malum uenimus, ubi maximè
Cyrne ambos fatum corripiat mortis.
Qui uerò ſeneſcentes contemnunt parentes,
Horum quidem locus Cyrne modicus eſt.
Neq; quenquam adiuua tyrannum, ſub ſpe lucri, eſſe:
Neq; occide, deorum fœdera iniens.
Quomodo nobis ſuſtinuit ſub tibicine canere
Animus, terræ uerò rex apparet ex foro.
Quæ nutrit frugibus, in conuiuijs geſtantes,
Fuluisq; comis purpureas coronas.
Verùm age quidem (ô) Scytha, tonde comam, ſeda comeſ-
Luge uerò ſuaue olentem locũ pereuntem. (ſationẽ:

Fiducia

τόρνου, καὶ στάθμης, καὶ γνώμονος ἄνδρα θεωρὸν
    εὐθύτερον, χρὴ μὲν κύρνε φυλασσόμενον.
ᾧ τινί κεν Πυθῶνι θεὸς χρήσας ἱέρεια,
    Ομφὴν σημήνῃ πίονος ἐξ ἀδύτου.
Οὔτέ τι γὰρ προσθεὶς, οὐδὲν κέ τι φάρμακον εὕροις,
    Οὔτ᾽ ἀφελὼν πρὸς θεῶν ἀμπλακίην προφύγοις.
Χρῆμ᾽ ἔπαθον θανάτου μὲν ἀεικέος οὔ τι κάκιον,
    Τῶν δ᾽ ἄλλων πάντων κύρν᾽ ἀνιηρότατον.
Οἵ με φίλοι προὔδωκαν, ἐγὼ δ᾽ ἐχθροῖσι πελασθεὶς
    Εἰδήσω καὶ τῶν, ὅν τιν᾽ ἔχουσι νόον.
Βοῦς μοι ἔπι γλώσσης κρατερῷ ποδὶ λὰξ ἐπιβαίνων
    Ἴσχει κωτίλλειν, καίπερ ἐπιστάμενον.
Κύρν᾽ ἔμπης δ᾽ ὅ, τι μοῖρα παθεῖν, οὐκ ἔσθ᾽ ὑπαλύξαι
    Ὅττι δὲ μοῖρα παθεῖν, οὔτι δέδοικα παθεῖν.
Ἐς πολὺ ἄρρηκτον κακὸν ἥκομεν, ἔνθα μάλιστα
    κύρνε σὺν ἀμφοτέρους μοῖρα λάβοι θανάτου.
Οἳ δ᾽ ἀπογηράσκοντας ἀτιμάζουσι τοκῆας,
    Τούτων τοι χώρη κύρν᾽ ὀλίγη πελέθει.
Μή τέ τιν᾽ αὔξε τύραννον ἐπ᾽ ἐλπίσι κέρδεος εἶναι,
    Μήτε κτεῖνε, θεῶν ὅρκια συνθέμενος.
Πῶς ὑμῖν τέτληκεν ὑπ᾽ αὐλητῆρος ἀείδειν
    Θυμὸς; γῆς δ᾽ οὖρος φαίνεται ἐξ ἀγορῆς.
Ἥ τε τρέφει καρποῖσιν, ἐν εἰλαπίναις φορέοντας
    Ξανθῇσί τε κόμαις πορφυρέους στεφάνους.
Ἀλλ᾽ ἄγε δὴ Σκύθα, κεῖρε κόμην, ἀπόπαυε δὲ κῶμον
    Πένθει δ᾽ εὐώδη χῶρον ἀπολλύμενον.

Fiducia opes perdidi, diffidentia autem ſeruaui:
Conſilium uerò difficile eſt amborum. (nobis
Omnia illa in coruis & in corruptione (ſunt) neque quis
Author immortalium Cyrne deorum beatorum,
Sed uirorum uis, & lucra multa, & iniuria
Multis ex bonis in calamitatem protruſit.
Duæ ſanè (ſunt) potus ſortes miſeris mortalibus:
Sitis membra reſoluens, & inebriatio moleſta.
Horũ uerò per medium uerſabor: neq; mihi perſuadebis,
Neq; quicq̃ nõ potare, neq; nimis inebriari. (ſplicet,
Vinũ mihi (in) reliquis quidẽ placet, (in) una aũt (re) di-
Quando (ſcilicet) armans me, uirũ contra inimicum
Sed quando ſuprà exiſtens, infrà ſit, (agit.
Toties domum imus ſedantes potum.
Benè quidem conſtitutum uirũ malè conſtituere facilè eſt:
Benè uerò conſtituere, (q) malè conſtitutũ (eſt) diffici-
Calcibus inſulta populo fatuo, percuteq; ſtimulo (le (eſt)
Acuto, & iugum graue circumpone:
Non enim unq̃ inuenies populũ, domini ſtudioſum adeò,
Hominum quotquot ſol aſpicit.
Iupiter uirum perdat cœleſtis, qui (ſuum) ſodalem
Mollia garriens fallere uult.
Suauia quidem & prius, ſed multo meliora quàm nunc:
Quapropter improbis nulla eſt gratia.
Sæpe ciuitas hæc per rectorum nequitiam,
Velut nauis inclinata, ad terram cucurrit.
Amicorum uerò ſiquidẽ quis uidet me aliquid aduerſi ha-
Ceruicem auertens, neq; uidere uult. (bentem,

Πίσει χρήματ' ὄλεσα, ἀπιστίῃ δ' ἐσάωσα:
Γνώμη δ' ἀργαλέη γίγνεται ἀμφοτέρων.
Πάντα τάδ' ἐν κοράκεσσι, καὶ ἐν φθορᾷ, οὐδέ τις ἡμῖν
Αἴτιος ἀθανάτων Κύρνε, θεῶν μακάρων,
Ἀλλ' ἀνδρῶν τε βίη, καὶ κέρδεα πολλά, καὶ ὕβρις
Πολλῶν ἐξ ἀγαθῶν καὶ κακότητ' ἔβαλεν.
Διωαί τοι πόσιος κῆρες δειλοῖσι βροτοῖσι:
Δίψα τε λυσιμελής, καὶ μέθυσις χαλεπή.
Τούτων δ' ἂν τὸ μέσον στρωφήσομαι, οὐδέ με πείσεις.
Οὔτε τι μὴ πίνειν, οὔτε λίην μεθύειν.
Οἶνος ἐμοὶ τὰ μὲν ἄλλα χαρίζεται, ἓν δ' ἀχάριστος.
Εὖτ' ἂν θωρήξας μ' ἄνδρα πρὸς ἐχθρὸν ἄγει.
Ἀλλ' ὁπόταν καθύπερθεν ἐών, ὑπένερθε γένηται,
Τουτάκις οἴκαδ' ἴμεν παυσάμενοι πόσιος.
Εὖ μὲν κείμενον ἄνδρα, κακῶς θέμεν εὐμαρές ἐστιν:
Εὖ δὲ θέμεν, τὸ κακῶς κείμενον, ἀργαλέον.
Λὰξ ἔπιβα δήμῳ νενεόφρονι, τύπτε δὲ κέντρῳ
Ὀξέι, καὶ ζεύγλην δύσλοφον ἀμφιτίθει.
Οὐ γὰρ ἔθ' εὑρήσεις δῆμον φιλοδέσποτον ὧδε,
Ἀνθρώπων, ὁπόσους ἠέλιος καθορᾷ.
Ζεὺς ἄνδρ' ἐξολέσειεν Ὀλύμπιος, ὃς τὸν ἑταῖρον
Μαλθακὰ κωτίλλων ἐξαπατᾶν ἐθέλει.
Ἤδεα μὲν καὶ πρόσθεν, ἀτὰρ πολὺ λώονα ἤ νῦν:
Τοὔνεκα τοῖς δειλοῖς οὐδεμί' ἐστὶ χάρις.
Πολλάκις ἡ πόλις ἥδε δι' ἡγεμόνων κακότητα.
Ὥσπερ κεκλιμένη ναῦς, παρὰ γῆν ἔδραμε.
Τῶν δὲ φίλων εἰ μέν τις ὁρᾷ μέ τι δειλὸν ἔχοντα,
Αὐχέν' ἀποστρέψας, οὐδ' ἐσορᾶν ἐθέλει.

Si uerò quidpiam mihi alicūde boni, qualia ſæpe cōtingūt
Multas ſalutationes, & amicitias habeo. (uiro,
Amici me produnt, & non uolunt quicquam dare
Viris apparentibus: ſed ego ultronea,
Serotináq; egredior, & matutina rurſus ingredior,
Cum gallorum uox (auditur) expergiſcentium.
Multis inutilibus deus dat uiris diuitias
Bonas: qui neq; ſibi melior quicquam exiſtens,
Neq; amicis, uirtutis autem magna gloria nunq̃ peribit,
Bellator enim uir terram & urbem ſeruauerit.
In me deinde cadat magnum cœlum, latum ſupernè,
Aêreum, hominum metus antiquorum,
Si non ego illis quidem auxiliabor, qui me amant:
Sed inimicis moleſtia, & magnum nocumentum ero.
(O) uinū, partim quidē te laudo, partim uerò te uitupero:
Neq; unq̃ odiſſe, neq; amare poſſum. (neq; te omnino
Bonum & malum es: quis poterit te quidem uituperare?
Quis uerò poterit laudare, mediocrem habens ſapi-
Bibe uinum, quod mei uerticis Taygeti (entiam?
Vites tulerunt, quas plantauit ſenex
Montis in uallibus, dijs carus Theotimus,
Et plataneto frigidam aquam educens.
(Ex) quo bibens graues quidem diſſipabis curas,
Potus uerò eris multo alacrior.
Pax & diuitiæ habeant ciuitatem, ut cum alijs
Commeſſer: malum enim non amo bellum.
Neq; nimis præconi aurem præbe alte uociferanti:
Non enim paterna pro terra pugnamus.

Ἢν δέ τι μοι ποθὲν ἐσθλὸν, ἃ πολλάκι γίγνεται ἀνδρί,
Πολλοὺς ἀσπασμοὺς καὶ φιλότητας ἔχω.
Οἵ με φίλοι προδιδοῦσι, καὶ οὐκ ἐθέλουσί τι δοῦναι
Ἀνδρῶν φαινομένων, ἀλλ' ἐγὼ αὐτομάτη,
Ἑσπερίη τ' ἔξειμι, καὶ ὀρθρίη αὖθις ἔσειμι,
Ἦμος ἀλεκτρυόνων φθόγγος ἐγειρομένων.
Πολλοῖς ἀχρηστοῖσι θεὸς διδοῖ ἀνδράσιν ὄλβον
Ἐσθλὸν, ὃς οὔτ' αὐτῷ βέλτερος οὐδὲν ἐὼν
Οὔτε φίλοις, ἀρετῆς δὲ μέγα κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,
Αἰχμητὴς γὰρ ἀνὴρ γῆν τε καὶ ἄστυ σαοῖ.
Ἔν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς, εὐρὺς, ὕπερθεν,
Χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα παλαιγενέων,
Εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω, οἵ με φιλεῦσι:
Τοῖς δ' ἐχθροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμ' ἔσομαι.
Οἶνε, τὰ μέν σ' αἰνῶ, τὰ δὲ μέμφομαι, οὐδέ σε πάμ-
Οὔτε ποτ' ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι. (παν
Ἐσθλὸς καὶ κακός ἐστι: τίς ἄν σέ γε μωμήσαιτο;
Τίς δ' ἂν ἐπαινήσῃ μέτρον ἔχων σοφίης;
Πῖν' οἶνον, τὸν ἐμοὶ κορυφῆς ἀπὸ Ταϋγέτοιο
Ἄμπελοι ἤνεγκαν, τὰς ἐφύτευσ' ὁ γέρων
Οὔρεος ἐν βήσσῃσι, θεοῖσι φίλος Θεότιμος,
Ἐκ Πλατανιστοῦντος ψυχρὸν ὕδωρ ἐπάγων.
Τοῦ πίνων ἀπὸ μὲν χαλεπὰς σκεδάσεις μελεδῶνας,
Θωρηχθεὶς δ' ἔσεαι πολλὸν ἐλαφρότερος.
Εἰρήνη καὶ πλοῦτος ἔχοι πόλιν, ὄφρα μετ' ἄλλων
Κωμάζοιμι, κακοῦ δ' οὐκ ἔραμαι πολέμου.
Μηδὲ λίην κήρυκος ἂν οὖς ἔχε μακρὰ βοῶντος:
Οὐ γὰρ πατρῴας γῆς πέρι μαρνάμεθα.

Sed turpe (eſt), præſentem, & uelocibus qui inſedit
Equis, non bellum lacrymoſum intueri.
Heu meam ignauiam, Cerynthus quidem perijt:
Lelantiq; bonum tondetur uinetum.
Boni fugiunt, ciuitatem uerò mali adminiſtrant:
Vt Cypſellizon Iupiter perdat genus.
Conſilio uerò nil melius uir habet in ſeipſo,
Neq; imprudentia Cyrne (quicquam) peius.
Cyrne ne uiris, in omnibus rebus mortalibus, ſuccenſe,
Expendens, quòd mentem, qualem quiſq;, habes
Ipſe in pectoribus, & facta: ſed iuſto
Et iniuſto magnum malum mortalibus ineſt.
Eſt aliud quidem peius, aliud uerò melius factum cuiuſq;:
Nullus uerò hominum ipſe in omnibus ſapiens.
Quiſquis impenſam ſeruat, pecunias captans,
Clariſsimam uirtutem apud prudentes habet.
Si enim perſpicere uitæ finē liceret, quantū tempus quis
Cunctaretur finiens in domum Plutonis tranſire:
Par eſſet (eū), qui quidem plus temporis fatū expectaret,
Parcere magis huic, quam habebat, uitæ.
Iam uerò nō licet, quod ſanè et mihi magnū luctū excitat:
Et mordeor mentem, & dupliciter animum habeo.
In triuio conſiſto: duæ ſunt ante uiæ mihi:
Ambigo, harum utram ingrediar priorem.
An nihil expendens, teram uitam in miſeria:
An uiuam iucunde, opera faciens pauca.
Vidi quidē enim ego (uirū) qui parceret, & nunq̄ uentri
Cibum liberum, diues exiſtens, daret:

Verum

Ἀλλ' αἰσχρὸν παρεόντα, καὶ ὠκυπόδων ἐπιβάντα
　Ἵππων, μὴ πόλεμον δακρυόεντ' ἐσιδεῖν.
Οἴμοι ἀναλκίης, ἀπὸ μὲν κήρινθος ὄλωλε:
　Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον.
Οἱ δ' ἀγαθοὶ φεύγουσι, πόλιν δὲ κακοὶ διέπουσιν:
　Ὡς κυψελλίζον Ζεὺς ὀλέσειε γένος,
Γνώμης δ' οὐδὲν ἄμεινον ἀνὴρ ἔχει ἐν γε ἑαυτῷ,
　Οὐδ' ἀγνωμοσύνης κύρν' ἀνιηρότερον.
Κύρνε μὴ ἀνδράσι πάντα καταθνητοῖς χαλεπαίνειν,
　Γινώσκων, ὡς νοῦν, οἷον ἕκαστος, ἔχει
Αὐτὸς ἐνὶ στήθεσι, καὶ ἔργματα: τῶν δὲ δικαίων,
　Τῶν τ' ἀδίκων, μέγα κεν πῆμα βροτοῖσιν ἐπῆ.
Ἔστι τὸ μὲν χεῖρον, τὸ δ' ἄμεινον γ' ἔργον ἑκάστου:
　Οὐδ' εἷς ἀνθρώπων αὐτὸς ἅπαντα σοφός.
Ὅστις ἀνάλωσιν τηρεῖ, κατὰ χρήματα θηρῶν,
　Κυδίστην ἀρετὴν τοῖς συνιεῖσιν ἔχει,
Εἰ μὲν γὰρ καθιδεῖν βιότου τέλος ἦν, ὁπόσον τις
　Ἤμελλ' ἐκτελέσας εἰς ἀΐδαο περᾶν:
Εἰκὸς ἂν ἦν, ὃς μὲν πλείω χρόνον αἶσαν ἔμιμνε,
　Φείδεσθαι μᾶλλον τοῦτον, ὃν εἶχε, βίον.
Νῦν δ' οὐκ ἔστιν, ὃ δὴ καὶ ἐμοὶ μέγα πένθος ὄρωρε:
　καὶ δάκνομαι ψυχὴν, καὶ δίχα θυμὸν ἔχω.
Ἐν τριόδῳ δ' ἕστηκα, δύ' εἰσὶ δὲ πρόσθεν ὁδοί μοι:
　Φροντίζω, τούτων ἥν τιν' ἴω προτέρην.
Ἢ μηδὲν δαπανῶν τρύχω βίον ἐν κακότητι:
　Ἢ ζώω τερπνῶς ἔργα τελῶν ὀλίγα.
Εἶδον μὲν γὰρ ἔγωγ', ὃς ἐφείδετο, κοὔποτε γαστρὶ
　Σῖτον ἐλευθέριον πλούσιος ὢν ἐδίδου.

Verũ prius(q̃)pſeciſſet,deſcendit domũ Plutonis intra,
Opes uero(is) hominum,qui in(eas) incidit,accepit.
Adeò ut in intempeſtiua laboraret,& nõ daret, ut uellet
Noui uerò aliũ,qui erat uentri obtemperans, (quis.
Facultates qdẽ dilapidauit: dicebat enim,uiuo mentẽ ob=
Mẽdicat uerò(apud)amicos oẽs,ubi aliquẽ ui=(lectãs:
Sic(ô)Democles,,p facultatib. optimum omnium (derit.
Sumtum facere,& curam habere.
Neq; enim cum laboraueris,alij laborẽ(tuum) imptieris:
Neq; mendicans,ſeruitutem finieris.
Neq; ſi ſenectus uenerit,opes omnes effluxerint:
Nam in hoc genere opes optimum(eſt)habere.
Si enim diues es,multi(ſunt tibi)amici: ſi uerò pauper es,
Pauci: non iam ſimiliter ipſe uir bonus(eſt).
Parcere quidem melius eſt: poſtquam nec mortuũ luget
Quiſquam,ſi non uidet opes relictas.
Paucis hominum uirtus & pulcritudo obuenit:
Beatus(eſt),qui hæc ambo ſortitus eſt.
Omnes quidem (ſe) colunt ſimul, æquales,quiq; in eodem
Habitant loco,quiq; ſeniores (ſunt).
Non poſſum uoce ſuaui canere,uelut luſcinia:
Etenim ſuperiori nocte ad commeſſationem iui.
Neque tibicinem cauſor: ſed me ſodalis
Deſerit,ſapientiæ non indigens.
Prope tibicinem canam,illi conſtitutus
Dexter,immortales deos precans.
Eo ad amuſsim rectam uiam, neutram in partem
Inclinans: oportet enim me recta omnia cogitare.

Ἀλλὰ πρὶν ἐκτελέσαι, κατέβη δόμον ἀΐδος εἴσω,
  Χρήματα δ' ἀνθρώπων οὐ πιτυχὼν ἔλαβεν.
Ὡς ἐς ἄκαιρα πονεῖν, καὶ μὴ δόμεν ᾧ σκ' ἐθέλοι τις.
  Εἶδον δ' ἄλλον, ὃς ἦν γαστρὶ χαριζόμενος,
Χρήματα μὲν διέτριψεν, ἔφη δ', ὑπάγω φρένα τέρψας
  Πτωχεύει δὲ φίλους πάντας, ὅπου τιν' ἴδῃ.
Οὕτω Δημόκλεις, κατὰ χρήματ' ἄριστον ἁπάντων
  Τὴν δαπάνην θέσθαι, καὶ μελέτην ἐχέμεν.
Οὔτε γὰρ ἂν προκαμὼν, ἄλλῳ κάματον μεταδοίης:
  Οὔτ' ἂν πτωχεύων δουλοσύνην τελέοις.
Οὐδ' εἰ γῆρας ἵκοιτο, τὰ χρήματα πάντ' ἀποδραίη:
  Ἐν δὲ τοιῷδε γενεῇ χρήματ' ἄριστον ἔχειν.
Εἰ μὲν γὰρ πλουτεῖς, πολλοὶ φίλοι, ἢν δὲ πένηαι,
  Παῦροι: κοὐκέτ' ἔθ' ὁμῶς αὐτὸς ἀνὴρ ἀγαθός.
Φείδεσθαι μὲν ἄμεινον, ἐπεὶ οὐδὲ θανόντ' ἀποκλαίει
  Οὐδεὶς, ἢν μὴ ὁρᾷ χρήματα λειπόμενα.
Παύροις ἀνθρώπων ἀρετὴ καὶ κάλλος ὀπηδεῖ:
  Ὄλβιος, ὃς τούτων ἀμφοτέρων ἔλαχεν.
Πάντες μὲν τιμῶσιν ὁμῶς ἴσοι, οἵ τε κατ' αὐτὸν
  Οἰκοῦσιν χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
Οὐ δύναμαι φωνῇ λίγυ' ἀειδέμεν, ὥσπερ ἀηδών:
  Καὶ γὰρ τὴν προτέραν νύκτ' ἐπὶ κῶμον ἔβην.
Οὐδὲ τὸν αὐλητὴν προφασίζομαι: ἀλλά μ' ἑταῖρος
  Ἐκλείπει, σοφίης οὐκ ἐπιδευόμενος.
Ἐγγύθεν αὐλητῆρος ἀείσομαι, ὧδε καταστὰς
  Δεξιὸς, ἀθανάτοις θεοῖσιν ἐπευχόμενος.
Εἶμι παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδὸν, οὐδετέρωσε
  Κλινόμενος, χρὴ γάρ μ' ἄρτια πάντα νοεῖν.

Patriam ornabo claram ciuitatem, neq; populo
Attendens, neq; iniquis uiris obediens.
Hinnulum ex ceruo leo ut uiribus confidens,
Pedibus comprehendens, ſanguinem non bibi.
Muros autem altos conſcendens ciuitatem non diripui:
Iungensq́; equos currum non inſcendi:
Agens uerò non egi, & non finiui finiens:
Faciensq́; non feci, perfeciq́; non perficiens.
Improbis uerò benefacienti duo (ſunt) mala: nam (ſe) ſuis
Priuabit multis (rebus), & gratia nulla (habebitur)
Si quo affectus à me beneficio magno, nō gratiam habes:
Egens noſtras iterum adeas domos.
Donec quidem ipſe bibi ex fonte profundo,
Suauis mihi uidebatur, & pulcra (eſſe aqua)
Modò uerò iā turbatus eſt: aqua uerò commiſcetur limo:
Alio fonte bibam, aut fluuio.
Ne unquam laudes, prius (quàm) noueris uirum clare,
Appetitum, & modum, & mores qualis ſit.
Multi ſane fucatos fallaces mores habentes
Occultant, induentes animum diurnum.
Horum uerò indicat omnium tempus mores cuiuſq;,
Etenim ego mentem longè iam extra perrexi,
Præueniq́; laudans, priusq̃ tuos per omnia cognoſcerem
Mores: nunc autem iam nauis uelut longè diſcedo.
Quæ uerò uirtus (eſt) bibentē, uini præmium reportare?
Sæpe ſane uincit & malus uirum bonum.
Nullus hominum, quem poſtquam tandem terra texerit,
Inq; Erebum deſcenderit, domumq́; Proſerpinæ,

Oblecta-

Πατρίδα κοσμήσω λιπαρὴν πόλιν, οὔτ' ἐπὶ δήμῳ
  Τρέψας, οὔτ' ἀδίκοις ἀνδράσι πειθόμενος.
Νεβρὸν ὑπὲξ ἐλάφοιο λέων ὣς ἀλκὶ πεποιθὼς,
  Ποσσὶ καταμάρψας, αἵματος οὐκ ἔπιον.
Τειχέων δ' ὑψηλῶν ἐπιβὰς, πόλιν οὐκ ἀλάπαξα:
  Ζευξάμενος δ' ἵππους ἅρματος οὐκ ἐπέβην:
Πρήξας δ' οὐκ ἔπρηξα, καὶ οὐκ ἐτέλεσα τελέσας:
  Δρήσας δ' οὐκ ἔδρησ', ἤνυσα δ' οὐκ ἀνύσας.
Δειλοὺς δ' εὖ ἕρδοντι δύω κακὰ, τῶν τε γὰρ αὐτοῦ
  Χηρώσει πολλῶν, καὶ χάρις οὐδεμία.
Εἴ τι παθὼν ἀπ' ἐμεῦ ἀγαθὸν μέγα, μὴ χάριν οἶδας:
  Χρήζων ἡμετέρους αὖθις ἵκοιο δόμους.
Ἐστὲ μὲν αὐτὸς ἔπινον ἀπὸ κρήνης μελανύδρου,
  Ἡδύ τι μοι ἐδόκει καὶ καλὸν εἶμεν ὕδωρ.
Νῦν δ' ἤδη τεθόλωται, ὕδωρ δ' ἀναμίσγεται ὕδει:
  Ἄλλης δὲ κρήνης πίομαι ἢ ποταμοῦ.
Μή ποτ' ἐπαινέσῃς, πρὶν ἂν εἰδῇς ἄνδρα σαφηνῶς,
  Ὀργὴν καὶ ῥυθμὸν, καὶ τρόπον ὅστις ἂν ᾖ.
Πολλοί τοι κίβδηλον ἐπίκλοπον ἦθος ἔχοντες
  Κρύπτουσ' ἐνθέμενοι θυμὸν ἐφημέριον.
Τούτων δ' ἐκφαίνει πάντων χρόνος ἦθος ἑκάστου.
  Καὶ γὰρ ἐγὼ γνώμης πολλὸν ἄρ' ἐκτὸς ἔβην.
Ἔφθην δ' αἰνήσας πρίν σου κατὰ πάντα δαῆναι
  Ἤθεα: νῦν δ' ἤδη, ναῦς ἅθ' ἑκὰς διέχω.
Τίς δ' ἀρετὴ πίνοντ' ἐπιοίνιον ἆθλον ἑλέσθαι;
  Πολλάκι τι νικᾷ καὶ κακὸς ἄνδρ' ἀγαθόν.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὃν ἐπεί ποτε γαῖα καλύψει,
  Εἴς τ' ἔρεβος καταβῇ, δώματα περσεφόνης,

τέρπεται

Oblectatur,neq; lyram,neq; tibiam audiens.
Neq; Bacchi dona tollens:
Hæc uidens,cordi bene perſuadebo,ut leuia
Genua,& caput intremulus proferam.
Ne mihi uir ſit lingua amicus,ſed magis re ipſa
Manibuſq; properet, opibuſq́; utrunq;.
Neq; inter pocula uerbis meam mentem oblectet:
Sed faciens appareat,ſi quid poßit,bonum.
Nos uerò in conuiuia carum declinemus animum,
Vt præterea oblectationis opera amabilia ferat.
Statim enim tanquam cogitatio , præterit ſplendida pu-
Neq; equarum impetus eſt uelocior. (bertas:
Quæ quidem uirum ferunt tumultuoſum in laborem ui-
Impetuoſe,farrifero oblectatæ campo. (rorum
Bibe,quando bibant(alij)cum quidem animo contriſtatus
Nemo hominum noſcat te grauatum. (fueris,
Interdum quidẽ patiens cõtriſtaberis, interdumq́; faciens
Gaudere potes,aliaſq́; alius uir.
Si ponas (ô) Academe amabilem hymnum canere,
Præmium autem in medio puer pulcrũ florem habens
Tibiq; ſit & mihi de ſapientia contendentibus,
Cognoueris,quanto aſinis præſtantiores (ſint) muli.
Cum uerò ſol quidem,in æthere ſolidungulos equos
Iam admonuerit,medium diem habens.
Cenamq́; terminauerimus,quomodo quem animus iubet,
Varijs bonis uentri ſatisfacientes.
Gutturnium ſtatim foràs ferat,coronas uerò intro
Formoſa teneris manibus Lacæna puella:

τέρπεται οὔτε λύρης, οὔτ' αὐλητῆρος ἀκούων,
Οὔτε Διωνύσου δῶρ' ἐσαειράμενος:
Ταῦτ' ἐσορῶν, κραδίῃ εὖ πείσομαι, ὄφρα τ' ἐλαφρὰ
Γούνατα, καὶ κεφαλὴν ἀτρομέων προφέρω.
Μή μοι ἀνὴρ εἴη γλώσσῃ φίλος, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ
Χερσίν τε σπεύδοι, χρήμασί τ' ἀμφότερα.
Μηδὲ παρὰ κρητῆρσι λόγοισιν ἐμὴν φρένα τέρποι:
Ἀλλ' ἔργων φαίνοιτ', εἴ τι δύναιτ' ἀγαθόν.
Ἡμεῖς δ' ἐν θαλίῃσι φίλον καταθώμεθα θυμόν.
Ὄφρ' ἔτι τερπωλῆς ἔργ' ἐρατεινὰ φέρῃ.
Αἶψα γὰρ, ὥστε νόημα, παρέρχεται ἀγλαὸς ἥβη:
Οὐδ' ἵππων ὁρμὴ γίγνεται ὠκυτέρη.
Αἵ τε πρὸς ἄνδρα φέρουσι δορυσσόον ἐς πόνον ἀνδρῶν
Λάβρως, πυροφόρῳ τερπόμεναι πεδίῳ.
Πῖν' ὁπόταν πίνωσιν, ὅταν τοι θυμὸν ἀσηθῇς,
Μηδ' εἰς ἀνθρώπων γνῶσι βαρυνόμενον.
Ἄλλοτέ τοι πάσχων ἀνιήσεαι, ἄλλοτε δ' ἔρδων
Χαιρήσειν δύνασαι, ἄλλοτε τ' ἄλλος ἀνήρ.
Εἰ θείης ἀκάδημε ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν,
Ἆθλον δὲ ἐν μέσσῳ παῖς καλὸν ἄνθος ἔχων
Σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ, σοφίης πέρι δηρισάντοιν,
Γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι.
Ἦμος δ' ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους
Ἄρτι παραγγέλλοι, μέσσατον ἦμαρ ἔχων.
Δείπνου δ' ὑλήγοιμεν, ὅπου τινὰ θυμὸς ἀνώγει,
Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.
Χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι, στεφανώματα δ' εἴσω
Εὐειδὴς ῥαδιναῖς χερσὶ λάκαινα κόρη.

Virtus uerò præmium inter homines optimum,
Pulcerrimumq́; reportatu eſt uiro ſapienti.
Commune uerò bonum hoc ciuitatiq́; omniq́; populo,
Quiſquis uir transgreſſus inter principia eſt.
Cõmuniter aũt hominib. præcepta dabo, ut quis puberta-
Clarum florẽ habens, & mentib. bona cogitet, (tis
Suis poſſeßionibus bene affici: non enim repubeſcere
Bis datur à dijs: neq; fuga mortis
Mortalibus hominibus: grauis autem ſenectus, coarguit
Perniciosa, caputq́; apprehendit ſummum.
Quàm beatus, fortunatusq;, et felix (eſt), quiſquis expers
Laborum, in Plutonis domum nigram deſcendit,
Prius (q̃) inimicos formidare, & ſuperare neceſſe (eſt),
Inueſtigareq́; amicos, quamnam habent mentem.
Satim mihi per quidem corpus fluit immenſus ſudor,
Conſternor uerò intuens florem iuuentutis.
Iucundus ſimul & pulcer diutius debebat eſſe:
Verum breuis eſt, uelut ſomnium
Adoleſcentia precioſa: ſed pernicioſa, & deformis
Confeſtim ſuper caput ſenectus pendet.
Nunquam inimicis ſub iugum ceruicem ponam
Graue, neq; ſi mihi Tmolus inſtet capiti.
Improbis ſanè malitia uaniores luctus ſunt:
Proborum uerò ſemper actiones rectiores.
Facilisq́; actio inter homines, malitiæ:
Boni autem difficilis Cyrne eſt conatus.
Confide (ô) anime malis, ſimul grauißima paſſus,
Improborum ſanè cor eſt aſperius.

Neq;

Ἥδ' ἀρετὴ τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον,
    κάλλιστόν τε φέρειν, γίγνεται ἀνδρὶ σοφῷ.
Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ,
    ὅστις ἀνὴρ διαβὰς ἐν προμάχοισι ἔνι.
Ξυνὸν δ' ἀνθρώποις ὑποθήσομαι, ὄφρα τις ἥβης
    Ἀγλαὸν ἄνθος ἔχων, καὶ φρεσὶν ἐσθλὰ νοῇ
Τῶν αὐτοῦ κτεάνων εὖ πασχέμεν, οὐ γὰρ ἀνηβᾶν
    Δὶς πέλεται πρὸς θεῶν, οὐδὲ λύσις θανάτου
Θνητοῖς ἀνθρώποισι: κακὸν δ' ἔπι γῆρας ἐλέγχει
    Οὐλόμενον, κεφαλῆς δ' ἅπτεται ἀκροτάτης.
Ὡς μάκαρ, εὐδαίμων τέ καὶ ὄλβιος, ὅστις ἄπειρος
    Ἄθλων, εἰς ἀΐδου δῶμα μέλαν κατέβη,
Πρίν τ' ἐχθροὺς πτῆξαι, καὶ ὑπερβῆναι περ ἀνάγκη,
    Ἐξετάσαι τε φίλους, ὅντιν' ἔχουσι νόον.
Αὐτίκα μοί κατὰ μὲν χροιὴν ῥέει ἄσπετος ἱδρώς,
    Πτοιοῦμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὁμηλικίης.
Τερπνὸν ὁμῶς καὶ καλὸν ἔπι πλέον ὤφελεν εἶναι:
    Ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ
Ἥβη τιμήεσσα, τὸ δ' οὐλόμενον καὶ ἄμορφον
    Αὐτίχ' ὑπὲρ κεφαλῆς γῆρας ὑπερκρέμαται.
Οὔποτε τοῖς ἐχθροῖσιν ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσω
    Δύσλοφον, οὐδ' εἴ μοι Τμῶλος ἔπεσι κάρη.
Δειλοῖς τοι κακότητι ματαιότεροι γόοι εἰσί.
    Τῶν δ' ἀγαθῶν αἰεὶ πρήξιες ἰθύτεραι.
Ῥηΐδιόν τε πρῆξις ἐν ἀνθρώποις κακότητος,
    Τοῦ δ' ἀγαθοῦ χαλεπὴ Κύρνε πέλει παλάμη.
Τόλμα θυμὲ κακοῖσιν ὁμῶς ἄτλητα πεπονθώς.
    Δειλῶν τοι κραδίη γίγνεται ὀξυτέρη.

Μὴ

Neq; te infectas ob res dolorem augens
    Oderis,neq; triſteris,neq; amicos moleſtia affice.
Neq; inimicos exhilara. Deorum enim fatata dona
    Non poteſt facile mortalis uir effugere:
Neq; nigræ deſcendens in fundum paludis,
    Neq; quando ipſum habuerit Tartarus tenebroſus.
Virum ſanè eſt bonum difficilimum fallere,
    Vt in mea mente Cyrne olim iudicatum eſt.
Iucunda quidem & prius,uerum multo melius nunc:
    Quare improbis nulla eſt gratia.
Amentes homines & ſtulti,qui quidem uinum
    Non bibunt aſtro & cane regnante.
Age,cum tibicine lugente ridentes
    Bibamus,illius doloribus oblectantes (nos)
Dormiamus: cuſtodia uerò urbis cuſtodibus curæ erit.
    Heu litus amabilis patriæ noſtræ.
Profectò ſi quis illorum & occultus dormit,
    Noſtram reprehenſionem accipiet moleſtè.
Nunc uerò bibentes oblectemur, pulcra dicentes:
    Quæ uerò poſt erunt,hæc dijs curæ ſint.
Tibi uerò ueluti puero caro præcepta dabo ipſe
    Bona: tu uerò animo & mentibus hæc immitte.
Nunquam feſtinans facias malum, ſed profunda
    Tua mente conſulta, tuo bonoq; animo
(Eorum)enim,(q)pugnāt,pugnat animusq; intellectusq;
    Conſilium uerò in bonam & mentem probam ducit.
Sed orationem quidem hanc omittemus. Cæterum mihi tu
    Cane,& Muſarum recordabimur,ambo.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0082-7

Μηδὲ σύ γ' ἀπρήκτοισιν ἐπ' ἔργμασιν ἄλγος ἀέξων
  Ἔχθει, μηδ' ἄχθου, μηδὲ φίλους ἀνία.
Μηδ' ἐχθροὺς εὔφραινε. θεῶν δ' εἱμαρμένα δῶρα
  Οὐκ ἂν ῥηϊδίως θνητὸς ἀνὴρ προφύγοι.
Οὔτ' ἂν πορφυρέης καταδὺς ἐς πυθμένα λίμνης,
  Οὔθ' ὅταν αὐτὸν ἔχῃ τάρταρος ἠερόεις.
Ἄνδρα τοι ἐστ' ἀγαθὸν χαλεπώτατον ἐξαπατῆσαι,
  Ὡς ἐν ἐμῇ γνώμῃ Κύρνε πάλαι κέκριται.
Ἤδεα μὲν καὶ πρόσθεν, ἀτὰρ πολὺ λώϊον ἤδη,
  Οὕνεκα τοῖς δειλοῖς οὐδεμί' ἐστὶ χάρις.
Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵτινες οἶνον
  Μὴ πίνουσ' ἄστρου καὶ κυνὸς ἀρχομένου.
Δεῦρο σὺν αὐλητῆρι παρὰ κλαίοντι γελῶντες
  Πίνωμεν, κείνου κήδεσι τερπόμενοι.
Εὕδωμεν, φυλακὴ δὲ πόληος φυλάκεσσι μελήσει.
  Ἀστυφελοῦς ἐρατῆς πατρίδος ἡμετέρης.
Ναὶ μὰ Δί' εἴ τις τῶνδε καὶ ἐγκεκαλυμμένος εὕδει,
  Ἡμέτερον μῶμων δέξεται ἀργαλέως.
Νῦν μὲν πίνοντες τερπώμεθα, καλὰ λέγοντες,
  Ἅσσα δ' ἔπειτ' ἔσται, ταῦτα θεοῖσι μέλει.
Σοὶ δ' οἷά τε παιδὶ φίλῳ ὑποθήσομαι αὐτὸς
  Ἐσθλά, σὺ δ' ἐν θυμῷ καὶ φρεσὶ ταῦτα βάλε.
Μήποτ' ἐπειγόμενος πρήξῃς κακόν, ἀλλὰ βαθείῃ
  Σῇ φρενὶ βούλευσαι, σῷ ἀγαθῷ τε νόῳ.
Τῶν γὰρ μαρναμένων μάχεται θυμός τε, νόος τε,
  Βουλὴ δ' εἰς ἀγαθὸν καὶ νόον ἐσθλὸν ἄγει.
Ἀλλὰ λόγον μὲν τοῦτον ἐάσομεν. αὐτὰρ ἐμοὶ σὺ
  Αὔλει, καὶ Μουσῶν μνησόμεθ' ἀμφότεροι.

Αὐταὶ

Ipſæ enim hæc dederunt habere grata dona
Tibi, & mihi quidem, & uicinis.
Honorat enim Apollo affectum: à longe inſpicienti
Cognoſcere difficile etiam (ei), qui eſt ſapiens.
Alij quidem enim uitium tectum habent
Opibus, alij uerò uirtutem pernicioſa paupertate.
In adoleſcentia uerò iuxta quidē æqualē melius(eſt) dor-
Deſiderabilium operū amorem ſatiantem. (mire
Eſtq; comeſſantem cum tibicine canere:
His nihil ſanè aliud eſt delectabilius
Viris ſiue fœminis, quid mihi opes & pudor?
Oblectatio uincit omnia cum læticia.
Dementes homines & ſtulti(ſunt) qui mortuos
Lugent, non autem adoleſcentiæ florem pereuntem.
Oblectare mihi care anime, mox aliqui alij erunt
Viri: ego uerò mortuus terra nigra ero.
Cyrne, amicos ad omnes conuerte uarios mores,
Commiſcens animum, qualis quiſq; natus eſt.
Nunc quidem hunc ſequere, aliàs uerò alius ſis animo:
Melior res ſanè ſapientia(eſt), (q̃) uel magna poten-
Rei non factæ difficilimum eſt finem (tia,
Cognoſcere, quomodo ſit hanc Deus perfecturus.
Caligo enim extenſa eſt: antè(id, quod) futurum eſt
Non intelligibiles(ſunt) humanæ fines infirmitatis.
Neminem inimicorum uituperabo, bonum exiſtentem:
Neq; quidem laudabo, (ſi) malus ſit, amicum.

Αὐταὶ γὰρ τάδ᾽ ἔδωκαν ἔχειν κεχαρισμένα δῶρα
Σοί, καὶ ἐμοὶ μὲν καὶ ἀμφιπερικτύοσι.
Τιμᾷ γὰρ ἀπόλλων ὀργὴν, ἀπάτερθεν ὁρῶντι
Γιγνώσκειν χαλεπὸν καὶ τῷ ἐόντι σοφῷ.
Οἱ μὲν γὰρ κακότητα κατακρύψαντες ἔχουσι
Πλούτῳ, τοὶ δ᾽ ἀρετὴν οὐλομένῃ πενίῃ:
Ἐν δ᾽ ἥβῃ παρὰ μὲν ξυνομήλικι κάλλιον εὕδειν
Ἱμερτῶν ἔργων ἐξ ἔρον ἱέμενον.
Ἐστὶ δὲ κωμάζοντα μετ᾽ αὐλητῆρος ἀείδειν:
Τούτων οὐδέν τοι ἄλλ᾽ ἐπιτερπνότερον.
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξί, τί μοι πλοῦτός τε καὶ αἰδώς:
Τερπωλῇ νικᾷ πάντα σὺν εὐφροσύνῃ.
Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵτε θανόντας
Κλαίουσ᾽, οὐδ᾽ ἥβης ἄνθος ἀπολλύμενον.
Τέρπεό μοι φίλε θυμέ, τάχ᾽ ἄν τινες ἄλλοι ἔσοιντο
Ἄνδρες, ἐγὼ δὲ θανὼν γαῖα μέλαιν᾽ ἔσομαι.
Κύρνε φίλους πρὸς πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἦθος,
Συμμίσγων ὀργὴν, οἷος ἕκαστος ἔφυ.
Νῦν μὲν τῷδ᾽ ἐφέπου, ποτὲ δ᾽ ἀλλοῖος πέλευ ὀργήν:
Κρεῖσσόν τοι σοφίη, καὶ μεγάλης ἀρετῆς,
Πρήγματος ἀπρήκτου χαλεπώτατόν ἐστι τελευτὴν
Γνῶναι, ὅπως μέλλει τοῦτο θεὸς τελέσαι.
Ὀρφνὴ γὰρ τέταται, πρὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι
Οὐ ξυνετὰ θνητοῖς πείρατ᾽ ἀμηχανίης.
Οὐδένα τῶν ἐχθρῶν μωμήσομαι ἐσθλὸν ἐόντα;
Οὐδὲ μὲν αἰνήσω δειλὸν ἐόντα φίλον.

Sic oportet bonum conuertentem cogitationem
Firmam ſemper habere in finem uiro amico.
Populum uerò rogat multa ferre grauis: non enim nouit
Hoc facere, quod tibi non gratum ſit.
(O) Caſtor & Pollux, qui in Lacedæmone diuina
Habitatis Eurota pulcrifluo fluuio.
Si unquam conſulam amico malum, ipſe habeam:
Si uerò aliquod ille mihi, bis tantum ipſe habeat.
Moleſte mihi animus habet circa tuam amicitiam:
Neque enim odiſſe, neq; amare poſſum.
Cognoſcens moleſtũ quidẽ (eſſe), quando amicus uiro fuerit,
Odiſſe: moleſtumq́; non uolentem amare.
Conſidera ſanè nunc aliũ: mihi quidem nulla neceßitas est
Hoc facere, mihi ſuperiorum (ô) gratia ponere.
Iam & alis extollor, ut uolucris
Ex ſtagno magno, uirum malum profugiens.
Guttur effringens, tu uero à mea amicitia peccans
Poſtea noſtram cognoſces prudentiam.
Quiſquis tibi conſuluerit de me, & te iuſſerit
Abire, relinquentem noſtram amicitiam.
Iniuria & Magnetas perdidit, & Colophonem,
Et Smyrnam: omnino Cyrne & nos perdet.
Ad indicem uero ueniens, attritusq́; plumbo,
Aurum excoctum exiſtens bonus totus eris.
Heu me miſerum, etenim ludibrium quidem inimicis,
Amicis uerò labor, infelicia paſſus fui.

Οὕτω καὶ τόν γ' ἐσθλὸν ἐπιστρέψαντα νόημα,
Ἔμπεδον αἰὲν ἔχειν ἐς τέλος ἀνδρὶ φίλῳ,
Δῆμον δ' ἀξιοῖ πολλὰ φέρειν βαρὺς, οὐ γὰρ ἐπίστῃ
Τοῦθ' ἕρδειν, ὅ,τι σοὶ μὴ καταθύμιον ᾖ.
Κάστορ καὶ Πολύδευκες, οἳ ἐν Λακεδαίμονι δίῃ
Ναίετε Εὐρώτᾳ καλλιρόῳ ποταμῷ.
Εἴ ποτε βουλεύσαιμι φίλῳ κακὸν, αὐτὸς ἔχοιμι·
Εἰ δέ τι κεῖνος ἐμοὶ, δὶς τόσον αὐτὸς ἔχοι.
Ἀργαλέως μοι θυμὸς ἔχει περὶ σῆς φιλότητος·
Οὔτε γὰρ ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι.
Γιγνώσκων χαλεπὴν μὲν, ὅταν φίλος ἀνδρὶ γένηται,
Ἐχθαίρειν, χαλεπὸν δ' οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖν.
Σκέπτεο δὴ νῦν ἄλλον, ἐμοί γε μὲν οὔτις ἀνάγκη
Τοῦθ' ἕρδειν, τῶν μοι πρόσθε χάρι τίθεσο.
Ἤδη καὶ πτερύγεσσιν ἐπαίρομαι, ὥστε πετεινὸν
Ἐκ λίμνης μεγάλης, ἄνδρα κακὸν προφυγών.
Βρόγχον ἀπορρήξας, σὺ δ' ἐμῆς φιλότητος ἁμαρτὼν
Ὕστερον ἡμετέρην γνώσῃ ἐπιφροσύνην.
Ὅστις σοι βούλευσεν ἐμεῦ πέρι, καί σ' ἐκέλευσεν
Οἴχεσθαι προλιπόνθ' ἡμετέρην φιλίην.
Ὕβρις καὶ Μάγνητας ἀπώλεσε, καὶ Κολοφῶνα,
Καὶ Σμύρνην, πάντως Κύρνε καὶ ὔμμας ὀλεῖ.
Εἰς βάσανον δ' ἐλθὼν, παρατριβόμενός τε μολύβδῳ,
Χρυσὸς ἄπεφθος ἐὼν, καλὸς ἅπας ἂν ἔσῃ.
Οἴμοι ἐγὼ δειλὸς, καὶ δὴ κατάχαρμα μὲν ἐχθροῖς,
Τοῖς δὲ φίλοισι πόνος, δειλὰ παθὼν, γενόμην.

Cyrne qui prius boni(erant),nūc contra mali(ſunt)mali
Nūc boni: qs poſſet hæc ſuſtinere? intuens (aūt prius
Bonos quidem contemtiores eſſe,peiores uerò ſortitos
Honorem? uxorem ducit autem ex malo bonus uir.
Se inuicem uerò fallentes,ſe mutuo derident,
Neq; bonorum memoriam habentes neq; malorum.
Opes habens paupertatē mihi obiecisti,ſed aliqua tamen
Sunt,alia comparabo dijs uota faciens. (mihi
(O)Plute deorum pulcerrime,& deſiderabiliſsime omni-
Cum te, & malus ſi ſim,fio bonus uir. (um,
Adoleſcentiæ modum habeam: amet me uerò Phœbus
Latonius,& Iupiter immortalium rex. (Apollo
Vt uitam uiuam mala extra omnia,
Adoleſcentia & diuitijs animum exhilarans,
Ne me malorū commonefaciatis,tuli ſanè qualia,Vlyſſes,
Qui Ditis magnam domum uenit egreſſus:
Qui ſanè & procos interemit immiti ferro
Penelopes ſtudioſus,puellaris uxoris:
Quæ quidem diu expectauit carum apud filium manens,
Donecq; terram ingreſſus eſt,formidandosq; ſeceſſus.
Si bibero,paupertatem animi corruptricem non curo:
Neq; uiros inimicos,qui mihi dicunt male:
Sed adoleſcentiam amabilē lamentor,quæ me relinquit:
Lugeo autem moleſtam ſenectutem inſtantem.
Cyrne præſentibus amicis mali ſedemus principium:
Quæramus autem hulceri remedia naſcenti.

Spes

Κύρν' οἱ πρόσθ' ἀγαθοὶ, νῦν αὖ κακοὶ, οἱ δὲ κακοὶ πρὶν
Νῦν ἀγαθοί: τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ; ἐσορῶν
Τοὺς ἀγαθοὺς μὲν ἀτιμοτέρους, κακίους δὲ λαχόντας
Τιμῆς; μνηστεύει δ' ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἀνήρ,
Ἀλλήλους δ' ἀπατῶντες, ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶσιν,
Οὔτ' ἀγαθῶν μνήμην εἰδότες, οὔτε κακῶν.
Χρήματ' ἔχων πενίην μ' ὠνείδισας, ἀλλὰ τὰ μέν μοι
Ἔστι, τὰ δ' ἐργάσομαι θεοῖσιν ἐπευξάμενος.
Πλοῦτε θεῶν κάλλιστε, καὶ ἱμεροέστατε πάντων,
Σὺν σοὶ, καὶ κακὸς ὢν, γίγνομαι ἐσθλὸς ἀνήρ.
Ἥβης μέτρον ἔχοιμι, φίλοι δέ με Φοῖβος Ἀπόλλων
Λητοΐδης, καὶ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεύς,
Ὄφρα βίον ζώοιμι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
Ἥβῃ καὶ πλούτῳ θυμὸν ἰαινόμενος.
Μή με κακῶν μέμνησθε, πέπονθά τοι οἷάτ' Ὀδυσσεύς,
Ὅστ' ἀΐδου μέγα δῶμ' ἤλυθεν ἐξαναδύς:
Ὃς δὴ καὶ μνηστῆρας ἀνείλετο νηλέϊ χαλκῷ
Πηνελόπης ἔμφρων, κουριδίης ἀλόχου.
Ἣ μὲν δὴθ' ὑπέμεινε, φίλῳ πρὸς παιδὶ μένουσα,
Ὄφρα τε γῆς ἐπέβη, δειμαλέους τε μυχούς.
Εἰ πίομαι, πενίην θυμοφθόρου οὐ μελεδαίνω:
Οὐδ' ἀνδρῶν ἐχθρῶν, οἵ με λέγουσι κακῶς:
Ἀλλ' ἥβην ἐρατὴν ὀλοφύρομαι, ἥ μ' ἐπιλείπει:
Κλαίω δ' ἀργαλέον γῆρας ἐπερχόμενον.
Κύρνε παροῦσι φίλοισι κακοῦ καταπαύσομεν ἀρχήν:
Ζητῶμεν δ' ἕλκει φάρμακα φυομένῳ.

Spes apud homines ſola dea bona eſt:
Alij uerò cœlum relinquentes iuerunt.
Abijt quidem Fides magna dea, abijtq; uirorum
Temperantia, Charitesq;(ô) amice terrã reliquerũt.
Iuramenta uerò nõ amplius fidelia inter homines (ſunt)
Neq; Deos ullus ueneratur immortales. (iuſta,
Piorum uerò uirorum genus perijt, neq; iura
Non amplius cognoſcunt, neq; quidem pietatem:
Sed dum quis uiuat, & uideat lumen ſolis,
Pius exiſtens circa Deos, ſpem expectet:
Precetur uerò Deos & ſplendidas coxas adolens,
Speiq; primæ & ultimæ ſacrificet.
Conſideretq; iniuſtorũ uirorũ obliquum ſermonẽ ſemper,
Qui deos immortales nihil reuerentes,
Semper alienis opibus intendunt cogitationem,
Turpia malis operibus ſigna ponentes.
Nunquam præſentem relinquens amicum, alium quære
Miſerorum hominum uerbis perſuaſus:
Liceat mihi diuiti malis ſine curis
Viuere innoxiè, nullum habenti malum.
Neq; amo diues eſſe, neq; opto, ſed mihi liceat
Viuere ex modicis, nullum habenti malum.
Opes & ſapientia mortalib. inexpugnabilis (res ẽ) ſemp̃,
Neq; enim poteris opibus animum ſaturare:
Si uerò ſapientiam ſapientiſsimus non refugit,
Sed amat, animum uerò non poteſt explere.

Nullum

Ἐλπὶς ἐν ἀνθρώποισι μόνη θεὸς ἐσθλὴ ἔνεστιν:
　Ἄλλοι δ' οὔλυμπον ἐκ προλιπόντες ἔβαν.
ᾯχετο μὲν πίστις μεγάλη θεὸς, ᾤχετο δ' ἀνδρῶν
　Σωφροσύνη, χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον.
Ὅρκοι δ' οὐκ ἔτι πιστοὶ ἐν ἀνθρώποισι δίκαιοι,
　Οὐδὲ θεοὺς οὐδεὶς ἅζεται ἀθανάτους.
Εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
　Οὐκ ἔτι γιγνώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐσεβίας:
Ἀλλ' ὄφρα τις ζώῃ, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
　Εὐσεβέων περὶ θεοὺς ἐλπίδα προσμενέτω:
Εὐχέσθω δὲ θεοῖσι, καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων,
　Ἐλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.
Φραζέσθω δ' ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεὶ,
　Οἳ θεῶν ἀθανάτων μηδὲν ὀπιζόμενοι,
Αἰὲν ἐπ' ἀλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχουσι νόημα,
　Αἰσχρὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.
Μήποτε τὸν παρεόντα μεθεὶς φίλον, ἄλλον ἐρεύνα
　Δειλῶν ἀνθρώπων ῥήμασι πειθόμενος:
Εἴη τοι πλουτοῦντι κακῶν ἀπάτερθε μεριμνῶν
　Ζώειν ἀβλαβέως, μηδὲν ἔχοντι κακόν.
Οὔτ' ἔραμαι πλουτεῖν, οὔτ' εὔχομαι, ἀλλά μοι εἴη
　Ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων, μηδὲν ἔχοντι κακόν.
Πλοῦτος καὶ σοφίη θνητοῖς ἀμαχώτατον αἰεὶ,
　Οὔτε γὰρ ἂν πλούτου θυμὸν ὑπερκορέσαις:
Ὡς δ' αὔτως σοφίην ὁ σοφώτατος οὐκ ἀποφεύγει,
　Ἀλλ' ἔραται, θυμὸν δ' οὐ δύναται τελέσαι.

Nullum theſaurum recondere filijs melius (eſt):
Petentibus uerò bonis uiris Cyrne da. (nus quidem
Nemo enim ex omni (parte) eſt omnino beatus: ſed bo-
Patienter ſert habens malum, non manifeſtum tamen.
Improbus uerò neq; bonis ſcit, neq; malis,
Animum ſimul temperare, immortalium uerò dona
Varia mortalibus accidunt: ſed pati
Oportet dona immortalium, qualia dant habere.
Oculi, & lingua, & aures, & mens uirorum
In medio pectorum imprudentibus ſunt.
Bonis adhære, malos uerò nunquam ſequere:
Quando uiæ perficias finesq; negotiationis.
Bonorum bona quidem reſponſio, bonaq; opera:
Malorum uerò uenti miſera ferunt uerba.
Ex malo conſortio mala fiunt: bene uerò & tu
Cognoſces, quando magnos acceſſeris immortales.
Mentem Cyrne dij mortalibus dant bonam:
Hominis mens fines uniuerſi habet.
O beatus, quiſquis nobis habet mentẽ, qua multa ſuperior
Inſolentia pernicioſa, moleſtaq; ſatietate (ſit).
Eſt malum uerò mortalibus ſatietas, illis nil peius:
Omnis enim ex his Cyrne eſt malitia.
Vtinam ſis operum turpium impaßibilis, & expers
Cyrne, maximam experientiam haberes uirtutis.
Cyrne deos reuerere, & time: hoc enim uirum
Cohibet neq; facere, neq; dicere impia.

Plebi-

Οὐδένα θησαυρὸν καταθήσειν παισὶν ἄμεινον·
 Αἰτοῦσι δ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι κύρνε δίδου.
Οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶ πανόλβιος, ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς
 Τολμᾷ ἔχων τὸ κακόν, οὐκ ἐπίδηλον ὅμως.
Δειλὸς δ' οὔτ' ἀγαθοῖσιν ἐπίσταται, οὔτε κακοῖσι,
 Θυμὸν ὁμῶς μίσγειν, ἀθανάτων δὲ δόσεις
Παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέρχοντ'· ἀλλ' ἐπιτολμᾶν
 Χρὴ δῶρ' ἀθανάτων, οἷα διδοῦσιν ἔχειν.
Ὀφθαλμοί, καὶ γλῶσσα, καὶ οὔατα, καὶ νόος ἀνδρῶν
 Ἐν μέσσῳ στηθῶν ἐν συνετοῖς φύεται.
Τοῖς ἀγαθοῖς σύμμισγε, κακοῖσι δὲ μήποθ' ὁμάρτει·
 Εὖτ' ἂν ὁδοῦ πλέκῃς τέρματα τ' ἐμπορίης.
Τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὴ μὲν ἀπόκρισις, ἐσθλὰ δὲ ἔργα·
 Τῶν δὲ κακῶν ἄνεμοι δειλὰ φέρουσιν ἔπη.
Ἐκ κακεταιρείης κακὰ γίγνεται· εὖ δὲ καὶ αὐτὸς
 Γνώσῃ, ἐπεὶ μεγάλους ἤλυθες ἀθανάτους,
Γνώμην κύρνε θεοὶ θνητοῖσι διδοῦσιν ἀρίστην·
 Ἀνθρώπου γνώμη πείρατα παντὸς ἔχει.
Ὦ μάκαρ, ὅς τις δή μιν ἔχει φρεσίν, ἦ πολὺ κρείσσων
 ὕβριος οὐλομένης, λευγαλέου τε κόρου.
Ἔστι κακὸν δὲ βροτοῖσι κόρος, τῶν οὔτι κάκιον·
 Πᾶσα γὰρ ἐκ τούτων κύρνε πέλει κακότης.
Εἴθ' εἴης ἔργων αἰσχρῶν ἀπαθής, καὶ ἀεργὸς
 Κύρνε, μεγίστην κεν πεῖραν ἔχοις ἀρετῆς.
Κύρνε, θεοὺς αἰδοῦ καὶ δείδιθι, τοῦτο γὰρ ἄνδρα,
 Εἴργει μήθ' ἔρδειν, μήτε λέγειν ἀσεβῆ.

Plebiuorum autem tyrannum quomodo uis deturbare,
Non indignatio à dijs eſt ulla.
Mens bona,& lingua,hæc in paucis ſunt
Viris,qui horum utriuſq; (ſint) diſpenſatores.
Nullus pecuniam dans mortem fugerit, neq; grauem
Aduerſitatem,niſi fatum ad finem proijciat:
Neq; poterit ſtultitiam,quando ſanè Deus dolores mittit,
Mortalis uir donis uolens fugere.
Non amo ſolio regio ſedere
Mortuus,ſed mihi uiuenti contingat bonum.
Tribuli tapetibus ſimile ſtratum mortuo:
Lignum autem durum eſt,aut molle.
Neq; deos peierando iura: non enim tolerabile (eſt)
Immortales celare rem debitam.
Auis uocem (ô) Polypæda,clarè clamantis
Audiui,quæ mortalibus nuncia uenit arationis
Tempeſtiuæ,& mihi cor percuſſit nigrum.
Quod mihi florentes alij habent agros:
Neq; mihi muli caudam trahunt aratri,
Alterius promiſſæ cauſſa nauigationis.
Non eo, neq; à me uocabitur,neq; ad tumulum
Ploratus ſuper terram it tyrannus uir.
Neq; ille me mortuo neque doleat,
Neq; ex palpebris calidas miſerit lacrymas.
Neq; te commeſſari ueto,neque prouoco:
Moleſtus enim exiſtens & amicus, quando abfueris.

Illuſtris

Δημοφάγον δὲ τύραννον, ὅπως ἐθέλεις, κατακλῖναι,
Οὐ νέμεσις πρὸς θεῶν γίγνεται οὐδεμία.
Νοῦς ἀγαθὸς, καὶ γλῶσσα, τάδ' ἐν παύροισι πέφυκεν
Ανδράσιν, οἳ τούτων ἀμφοτέρων ταμίαι.
Οὔτις ἄποινα διδοὺς θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρεῖαν
Δυστυχίαν, εἰ μὴ μοῖρ' ἐπὶ τέρμα βάλοι:
Οὐδ' ἂν δυσφροσύνας, ὅτε δὴ θεὸς ἄλγεα πέμπει,
Θνητὸς ἀνὴρ δώροις βουλόμενος προφυγεῖν.
Οὐκ ἔραμαι κλισμῷ βασιληίῳ ἐγκατακεῖσθαι
Τεθνεὼς, ἀλλά τι μοι ζῶντι γένοιτ' ἀγαθόν.
Ασπάλαθοι τάπησιν ὁμοῖον στρῶμα θανόντι:
Τὸ ξύλον ἢ σκληρὸν γίγνεται, ἢ μαλακόν.
Μήτε θεοὺς ἐπίορκον ἐπόμνυθι. οὐ γὰρ ἀνεκτὸν
Αθανάτους κρύψαι χρεῖος ὀφειλόμενον.
Ορνιθος φωνὴν Πολυπαΐδη ὀξὺ βοώσης
Ηκουσ', ἥτε βροτοῖς ἄγγελος ἦλθ' ἀρότου
Ωραίου, καί μοι κραδίην ἐπάταξε μέλαιναν,
Οττι μοι εὐανθεῖς ἄλλοι ἔχουσιν ἀγρούς,
Οὐδέ μοι ἡμίονοι κύφων ἕλκουσιν ἀρότρου,
Τῆς ἄλλης μνηστῆς εἵνεκα ναυτιλίης.
Οὐκ εἶμ', οὐδ' ὑπ' ἐμοῦ κικλήσεται, οὐδ' ἐπὶ τύμβῳ
Οἰμωχθεὶς, ἐπὶ γῆν εἶσι τύραννος ἀνήρ.
Οὐδ' ἂν ἐκεῖνος ἐμοῦ τεθνειότος οὔτ' ἀνιῷτο,
Οὔτε κατὰ βλεφάρων θερμὰ βάλοι δάκρυα.
Οὔτε σε κωμάζειν ἀπερύκομαι, οὔτε καλοῦμαι:
Αργαλέος γὰρ ἐὼν, καὶ φίλος, εὖτ' ἂν ἀπῇς.

Αἴθων

Illuſtris quidem genere ſum: urbẽ autem ſortem Theben
Habito, patria terra exulans,
Ne me ſimpliciter ludens, caros ſopito parentes
(O) Argyri: tibi enim ſeruilis dies inſtat. (ex terra
Nobis uerò alia quidẽ ſunt (ô) mulier mala multa, poſtquã
Fugimus: moleſtam uerò non propter ſeruitutem:
Neq; nos uendunt. ciuitas autem quidem eſt & nobis
Pulcra, Lethæo inclinata campo.
Ne unquam iuxta lugentes (nos) ſedentes rideamus,
Ipſorum bonis Cyrne lætantes.
Inimicum quidem difficile (eſt) & maleuolum decipere
Cyrne: amicum uerò, amico facile, decipere.

Nihil ira iniuſtius (eſt) quæ habentem
Lædit, animo mala gratificans.
Nihil Cyrne bona ſuauius eſt muliere:
Teſtis ego, tu uerò meæ eſto ueritatis.
Multa afferre ſolet ſermo mortalibus uiris
Damna, mente Cyrne turbata.

FINIS.

Αἴθων μὲν γένος εἰμὶ, πόλιν δ' εὐτείχεα Θήβην,
Οἰκῶ, πατρῴας γῆς ἀπερυκόμενος.
Μή μ' ἀφελῶς παίζουσα, φίλους δ' ἔνναζε δοκυῖας
Ἀργυρι, σοὶ μὲν γὰρ δούλιον ἦμαρ ἔπι.
Ἡμῖν δ' ἄλλα μὲν ἐστὶ γύναι κακὰ πόλλ', ἔπι ἐκ γῆς
Φεύγομεν: ἀργαλέη δ' οὐκ ἔπι δουλοσύνη:
Οὔθ' ἡμᾶς περνᾶσι. πόλις δὲ μὲν ἐστὶ καὶ ἡμῖν
Καλὴ, Ληθαίῳ κεκλιμένη πεδίῳ.
Μή ποτε πὰρ κλαίουσι καθεζόμενοι γελάσωμεν,
Τοῖς αὐτῶν ἀγαθοῖς κύρν' ἐπιτερπόμενοι.
Ἐχθρὸν μὲν χαλεπὸν, καὶ δυσμενῆ ἐξαπατῆσαι
Κύρνε: φίλον δὲ φίλῳ ῥάδιον ἐξαπατᾶν.

Οὐδὲν κύρν' ὀργῆς ἀδικώτερον, ἣ τὸν ἔχοντα
Πημαίνει, θυμῷ δειλὰ χαριζομένη.
Οὐδὲν κύρν' ἀγαθῆς γλυκερώτερόν ἐστι γυναικός:
Μάρτυς ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοῦ γίγνου ἀληθοσύνης.
Πολλά φέρειν εἴωθε λόγος θνητοῖσι βροτοῖσι
Πταίσματα, τῆς γνώμης κύρνε ταρασσομένης.

ΤΕΛΟΣ.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0099-9

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0100-6

Ic 7370

(X2210556)

Sb.

M. G.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0101-2

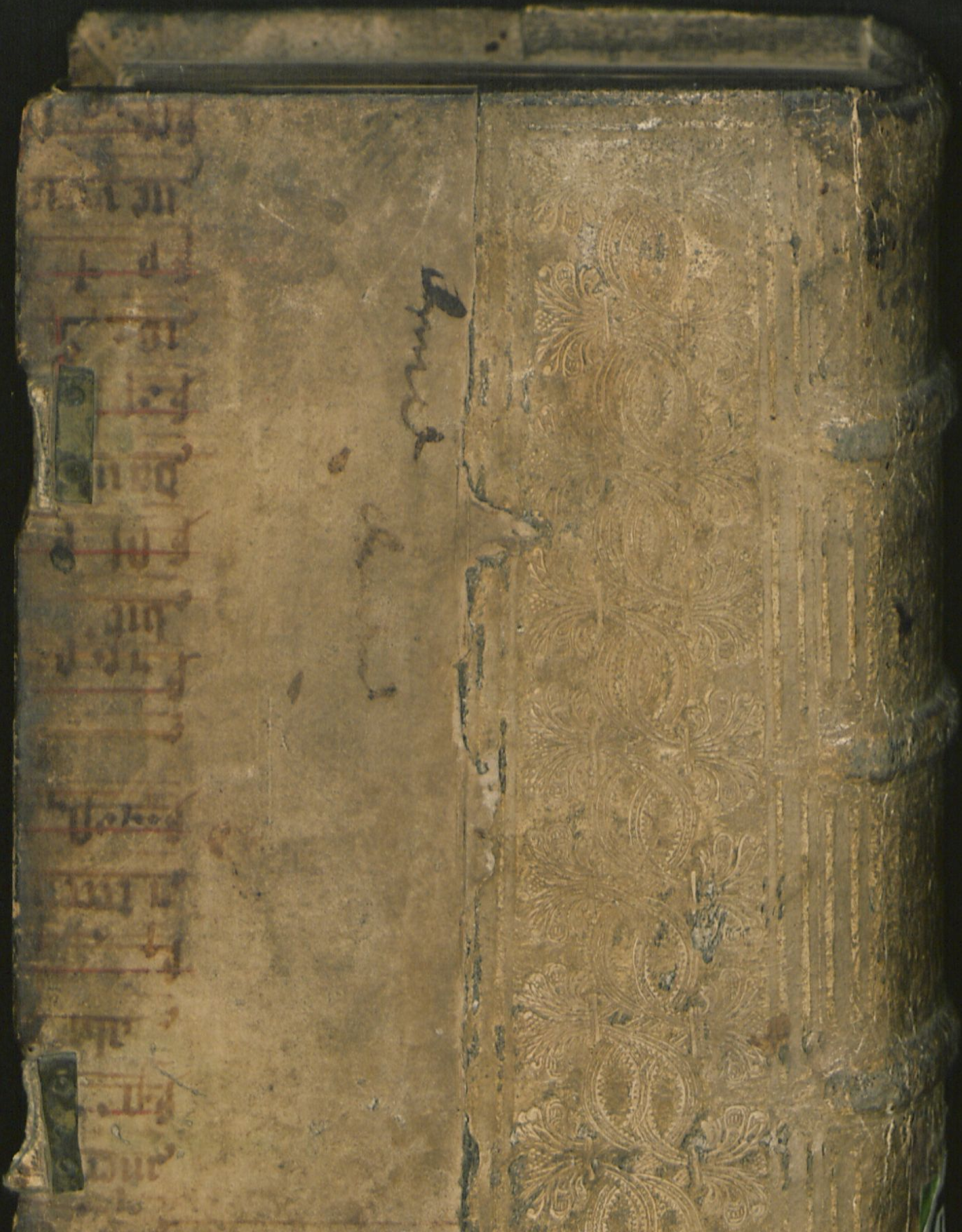

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0102-8

THEOGNIDIS
MEGARENSIS SENTENTIAE

CVM VERSIONE LATINA, ITA VT
verbum verbo conferri poſsit,
addita earundem ex-
plicatione,

A
Philip. Melanth.
in Schola Vuitebergenſi.

Cg 3782

LIPSIÆ
IOHANNES RHAMBA
EXCVDEBAT
ANNO

M. D. LXIIII.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-340924-p0103-3